Verslag openbare middag-vergadering Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

Datum	20 oktober 2022
Locatie	Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door	Katy Boesten (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

De voorzitter, de heer Bos, de wethouders, mevrouw Van Hooijdonk, mevrouw Oosters, mevrouw Scheulderman, mevrouw Voortman en de heer De Vries, de leden, de heer Van der Zweth (PvdA), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer G. Dijkstra (EénUtrecht), de heer I. El Abassi (DENK), mevrouw R. Heijne (GroenLinks), de heer Zwanenberg (GroenLinks), de heer G.J. Te Hoonte (VVD), mevrouw Meerding (VVD) mevrouw A. Oudejans (Student & Starter), de heer R. Peters (D66), , mevrouw A. Sasbrink (Partij voor de Dieren), de heer Van Heuven (Partij voor de Dieren), mevrouw Passier (Volt), en mevrouw J. Zwinkels (CDA)

Verslag middagvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

Programmabegroting

1. Opening en mededelingen.....15
2. Raadsvoorstel programmabegroting 2023-2026 16

Lijst met toezeggingen.....58

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Bos, opent de vergadering om 15.00 uur en heet alle aanwezigen en de kijkers thuis van harte welkom. Hij meldt dat vandaag de programmabegroting van 2023, de bijbehorende raadsvoorstellen en enkele verordeningen worden besproken. In dit blok wordt een debat gevoerd over onderwerpen uit de commissie Energie (transitie), Duurzaamheid en Wonen. De raad besluit tijdens de raadsvergadering van 10 november over de begroting en de bijbehorende raadsvoorstellen.

Er zijn geen mededelingen.

Mevrouw **Heijne** merkt op dat het onderwerp afval in de Programmabegroting stond bij Openbare Ruimte. Zij vraagt of dit punt behandeld wordt bij Openbare ruimte of bij Circulaire Economie. Zij zal deze vragen stellen aan wethouder Scheulderman.

2 Raadsvoorstel programmabegroting 2023-2026

De **voorzitter** meldt dat het debat gevoerd zal worden in twee termijnen. Voor de behandeling van de Programmabegroting geldt een spreektijd. Als een fractie door de totale spreektijd heen is krijgt hij nog één interruptie en is de consequentie dat de fractie daarna het woord niet meer mag voeren. De raad heeft uitgesproken dat er geen technisch-informatieve vragen meer worden gesteld tijdens de commissiebehandeling. Er zijn maximaal drie interrupties toegestaan per onderwerp, per fractie.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Meerding (VVD)

Mevrouw **Meerding** (VVD) meldt dat het woningtekort een van de grootste problemen is van deze tijd dat dringend om oplossingen vraagt. Gelukkig ziet het college dat ook zo. Over de wijze waarop het college de woningcrisis wil oplossen verschillen echter de meningen. De VVD zet vooral in op het bouwen van veel extra woningen in voornamelijk het middensegment, ook buiten de bestaande stad. De VVD kijkt tevens naar sturende maatregelen, zoals de zelfbewoningplicht en het opkoopverbod, wanneer dit echt noodzakelijk is. Het college grijpt echter naar andere maatregelen Bijvoorbeeld door voor te stellen het percentage sociale huur te verhogen naar 40% in alle nieuwbouwprojecten. Dit kan absoluut niet op de steun van de VVD rekenen. De VVD is ervan overtuigd dat juist mensen met een middeninkomen er niet tussen komen op de woningmarkt en dat er voor hen flink bijgebouwd zou moeten worden. Zij kunnen geen beroep doen op de sociale huur en zijn hiermee niet geholpen. Zij vraagt de wethouder waarom er toch gekozen wordt voor 40% sociale huur in nieuwbouwprojecten. Het is niet zo dat 40% van de inwoners een inkomen heeft dat binnen de sociale huurgrens valt.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) geeft aan dat de wachtlijsten voor sociale huur in Utrecht heel groot zijn. GroenLinks vraagt zich af of de VVD in het trickle-down principe gelooft; dat wanneer men genoeg dure woningen bouwt het vanzelf goedkomt voor de mensen die weinig geld hebben.

Mevrouw **Meerding** (VVD) antwoordt dat zij niet in dit principe gelooft. Zij gelooft wel in het principe dat een totaal tekort aan woningen alleen opgelost kan worden door heel veel bij te bouwen. Dit is waar de VVD op wil inzetten. Hierbij moet sociale huur gebouwd worden en dit mag best 35% zijn, maar 40% gaat de VVD te ver omdat dan de prioriteiten verkeerd liggen.

De heer **El Abassi** (DENK) vraagt mevrouw Meerding of zij weet wat de inkomensverdeling is in Utrecht over de buurten.

Mevrouw **Meerding** (VVD) heeft hier wel een idee van, maar zij vraagt eigenlijk aan de wethouder of 40% van de inwoners binnen de sociale huurgrens vallen.

De heer **El Abassi** (DENK) is juist bang van bepaalde aannames. In de cijfers die hij op internet ziet valt te zien dat 66% van alle Utrechters onder de € 32.000 verdient. Deze groep komt in ieder geval in aanmerking voor een sociale huurwoning. De cijfers zijn terug te vinden via www.allecijfers.nl

Hij adviseert de VVD om deze cijfers te bekijken en hier eventueel op terug te komen.

Mevrouw **Meerding** (VVD) wilde deze vraag stellen aan de wethouder. Zij adviseert om hier bij de beantwoording op terug te komen.

De heer **El Abassi** (DENK) geeft aan dat het geen vraag is maar een constatering dat 66% in ieder geval in aanmerking komt voor een sociale huurwoning. Hij vraagt de VVD of het percentage sociale huur daarom zou moeten worden vergroot van 40% naar 66%.

Mevrouw **Meerding** (VVD) denkt van niet en geeft aan dat de cijfers aan bod komen als de wethouder de vragen gaat beantwoorden. Zelfs als men binnen de grenzen van sociale huur valt kan het nog zo zijn dat men andere woonwensen heeft die niet binnen de sociale huur worden vervuld. Het zou ideaal zijn om buiten de sociale huurgrens een huis te kunnen kopen in de vrije markt dat ook nog betaalbaar is. Dat laatste is nu niet het geval en daarom zegt de VVD dat er op de vrije markt eveneens voldoende betaalbaar aanbod moet zijn dat inspeelt op de woonwensen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of de VVD het met de PvdA eens is dat de woningen het afgelopen jaar heel duur zijn geworden en dat daardoor vanzelf minder mensen met een laag inkomen zijn komen wonen in de stad, aangezien zij geen betaalbaar huis meer kunnen vinden.

Mevrouw **Meerding** (VVD) deelt dat dit zeker van invloed is. Omgekeerd geldt dit echter ook. Wanneer de stad 40% van de woningvoorraad sociale huur laat zijn doet dit ook iets met de inkomensverdeling in de stad. Haar punt is vooral om niet alleen aan de knop van de percentages te draaien maar gezamenlijk te zeggen dat men meer woningen wil bijbouwen. Volgens haar zit daar de echte oplossing. Ook wanneer men met de huidige woningaantallen 40% sociale huur heeft is er nog steeds een tekort, want er is een totaaltekort aan woningen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat groepen in de verdringing raken wanneer men de redenering van de VVD volgt en gewoon bijbouwt, maakt niet uit hoe duur. Wanneer men doet wat mevrouw Meerding zegt gaat men minder bouwen omdat er minder vraag is aangezien de woningen te duur zijn. Vervolgens wordt alles nog duurder in de stad en hoeft men nog minder te bouwen. Hij vraagt of mevrouw Meerding het met de PvdA eens is dat men stevig moet sturen op de percentages wanneer men ook voor de lage inkomens wil bouwen.

Mevrouw **Meerding** (VVD) antwoordt dat zij niet gezegd heeft dat er helemaal niet gestuurd moet worden. Zij heeft gezegd dat zij 40% te veel vindt en dat de VVD momenteel met 35% kan leven gezien de problemen. Hiermee zou Utrecht het huidige percentage vasthouden en sociale huurwoningen bijbouwen. Het percentage ophogen naar 40% gaat de VVD echt te ver.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) geeft aan dat men dan bijbouwt om het getal gelijk te houden. Men ziet nu al dat heel veel mensen geen plek meer in Utrecht hebben. De redenering van de VVD is om dit zo te laten omdat het hen niet uitmaakt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) antwoordt dat de heer Van der Zweth een samenvatting geeft met allemaal woorden die zij niet heeft gebruikt. Hij hoopt waarschijnlijk dat de VVD dit denkt, maar dat is niet zo. Zij heeft net gezegd dat de VVD nog steeds een percentage sociale huur wil bijbouwen. Dat mag zelfs 35% zijn. De VVD trekt echter een grens omdat mensen die niet in de sociale huur vallen ook een kans verdienen op de woningmarkt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vervolgt haar betoog:

- In de begroting wordt duidelijk dat het bijbouwen nog niet erg snel gaat. In 2022 start Utrecht met de bouw van slechts 1000 woningen in totaal. Dat is een forse terugval in het beoogde aantal van 3000. Dit heeft meerdere oorzaken waar zij nu verder niet op in gaat omdat dit bij ruimtelijke ordening al is besproken. Zij wil wel een brug slaan naar een motie (voorkom een bouwstop) die zij in het voorjaar heeft ingediend. Deze motie is door de wethouder overgenomen. De motie riep op om met ontwikkelaars in gesprek te gaan omdat zij aangaven dat zij door de hoeveelheid aan gemeentelijke eisen niet meer rendabel huizen kunnen bouwen en dat zij voor een bouwstop vreesden. Zij is benieuwd hoe met de motie gaat en of de wethouder inmiddels in gesprek is geweest met de ontwikkelaars.
- De VVD is blij dat het woningdelen gemakkelijker wordt gemaakt en dat men met drie personen vergunningsvrij kan gaan wonen. De VVD is benieuwd naar de motie met de oproep om woningdelers die nu al met drieën wonen niet hun huis uit te zetten zolang de gemeente bezig is het beleid te veranderen. Zij vraagt de wethouder hoe het daar mee gaat.

- Naar Samen voor Overvecht gaat in 2023 wederom € 200.000. Ook wordt er in de Programmabegroting gesproken over het uitbreiden van deze aanpak naar andere wijken in de vorm van gebiedsakkoorden, bijvoorbeeld in Kanaleneiland, Noord-west en Leidsche Rijn. Zij vraagt wat de wethouder het succes vindt van Samen voor Overvecht. De VVD vindt de hoeveelheid geld die hiernaar toegaat zonder evaluatie voorbarig. De VVD heeft al eerder om een evaluatie gevraagd.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) deelt de opmerking van mevrouw Meerding. Zij vraagt zich af of men op de evaluatie zou moeten wachten en of de VVD het met het CDA eens is dat de gemeente gewoon moet starten in Kanaleneiland aangezien er genoeg goede maatregelen zijn die men sowieso zou kunnen doen.

Mevrouw **Meerding** (VVD) antwoordt dat de VVD niet nu al wil starten omdat er twijfels zijn over de effectiviteit van de aanpak van Samen voor Overvecht. Daarom vindt de VVD een evaluatie naar de effecten van de aanpak belangrijk voordat dit wordt uitgebreid naar andere wijken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) geeft aan dat het CDA de noodzaak ziet om niet langer te wachten als het gaat om thema’s als sociale veiligheid, leefbaarheid, afval in de wijk et cetera. Dit zijn zaken waarvoor de VVD zich eerder ook voor heeft ingezet. Zij vraagt waarom men niet met een onderdeel al zou kunnen starten.

Mevrouw **Meerding** (VVD) denkt dat er al concrete acties worden ondernomen, zoals het tegengaan van zwerfafval of het bieden van ondersteuning aan jongerenwerk. De

VVD is kritisch op de aanpak van Samen voor Overvecht en vraagt zich af of men dit moet uitrollen naar andere wijken.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Te Hoonte (VVD)

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de wethouder kan toezeggen dat de aanpak van de problemen omtrent energie gedekt zijn in deze begroting. Hij heeft een aantal vragen hierover:

- Hij ziet in de begroting dat het stadswarmtenet op 55% zit. Dit blijft in 2023 gelijk en hij vraagt waarom dit niet omhoog gaat. Hij vindt dit niet ambitieus.
- Bij Overvecht van het gas af ziet men dat de doelstellingen evenmin hard oplopen. Waarom staan hier geen hogere targets?

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) vraagt hoe de VVD deze targets omhoog wil doen. Zij leest dat de gemeente de wijkuitvoeringsplannen moet maken en dat mensen nog acht jaar de tijd krijgen om van het gas af te gaan. Zij vraagt of de VVD wil dat mensen minder tijd krijgen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt het belangrijk dat mensen de tijd hebben, maar men moet niet vergeten dat zaken zich ook buiten de stad autonoom ontwikkelen. De mogelijkheid om een warmtepomp aan te schaffen met subsidie zal betekenen dat er meer warmtepompen komen. Gecombineerd met zonnepanelen kan men dit aardgasvrij maken. Dit betekent dat men niet alleen afhankelijk is van de wijkuitvoeringsplannen maar dat er ook een autonome ontwikkeling is. Zijn vraag is of de gemeente dit in de ambitie voldoende in kaart heeft.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vervolgt zijn betoog:

- In de Nota Volksgezondheid is besloten dat de gemeente een geluidsniveau van maximaal 63 dB hanteert voor nieuwbouwontwikkelingen. Dit is bovenwettelijk. Tegelijkertijd ziet hij vaak bestemmingsplannen met een besluit om af te wijken van de wettelijke verplichting. Hij vraagt hoe realistisch dit is en of dit gecoördineerd is tussen de twee beleidsvelden.
- Met betrekking tot emissieloos vervoer zoekt de VVD wat onder de Portefeuille Emissieloos Vervoer valt. Er staat laadpalen in het programma, maar snellaadpalen staat bij het Programma Mobiliteit. Hij vraagt wat specifiek het programma is en waar de scheiding ligt.
- Met betrekking tot het Programma Duurzaamheid zit houtstook in het programma Bereikbaarheid. Hij vraagt of dit duidelijker gegroepeerd kan worden onder het juiste programma en de juiste wethouder.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Heijne (GroenLinks)

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) start haar betoog:

- De aanpak van de klimaatverandering is een van de pijlers van het coalitieakkoord. Dit doet men volgens de drie lijnen: besparen, opwekken en van het gas af; met extra aandacht voor mensen die hard geraak worden door de energiecrisis. Zij sluit zich aan bij de vraag van de VVD of de financiën

gedekt zijn en of er extra middelen zijn van het Rijk en de provincie, zodat de gemeente mensen kan helpen bij bijvoorbeeld isolatie.
- In de programmabegroting ziet men duidelijke indicatoren voor duurzame elektriciteitsopwekking. Voor zonne-energie is dit opgesplitst naar grote- en kleine daken. GroenLinks ziet graag dat de gemeente dit ook voor wind gaat doen om zicht te hebben wat men zelf kan opwekken aan wind in de stad. GroenLinks zag dit graag terugkomen in de Klimaatvisie. Zij vraagt of de wethouder dit kan toezeggen.
- In het Coalitieakkoord gaat men actief aan de slag met aquathermie en geothermie. Dit is essentieel voor de warmtetransitie.
- In 2025 komt er een volgend warmteplan waarin vooruitgekeken wordt naar 2035. In de brief waarin wordt aangegeven hoe het Coalitieakkoord wordt uitgevoerd komt zij aquathermie en geothermie niet tegen. Zij vraagt wat er van 2025 tot 2035 gebeurt. GroenLinks wil de toezegging dat hier tussentijds informatie over wordt gegeven.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat de indicator klimaatneutraal nog steeds in de programmabegroting staat terwijl de ambitie daartoe is vervallen. Hij vraagt wat mevrouw Heijne hiervan vindt.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks nog steeds zo snel mogelijk klimaatneutraal wil worden. Zij leest in het coalitieakkoord veel concrete doelstellingen. Volgens haar is dit een mooie manier om concreet aan te geven hoe men aan de slag gaat met de klimaatverandering.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of de indicator klimaatneutraal zo snel mogelijk opgeheven zou moeten worden, net zoals de bijbehorende ambitie, omdat hier kennelijk niet meer op wordt gestuurd.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks liever stuurt op de concrete doelstellingen. De vraag overvalt haar en zij vraagt of de PvdD de ambitie klimaatneutraal in 2030 eveneens heeft losgelaten.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat dit niet het geval is. Hij heeft met de wethouder Duurzaamheid en mevrouw Heijne talloze debatten gevoerd over de ambitie klimaatneutraal en hij vindt het consequent dat, wanneer de coalitie deze ambitie laat vervallen, deze ambitie tevens te verwijderen uit de Programmabegroting en de Voorjaarsnota.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks0 antwoordt dat zij hier niet zo aan hecht. De ambitie klimaatneutraliteit mag wat haar betreft in de Programmabegroting blijven staan omdat er nog steeds mooie stappen worden gezet naar klimaatneutraal. De echte klimaatneutraliteit gaat men echter niet halen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat GroenLinks wederom in het openbaar zegt dat de klimaatneutraliteit een wassen neus is die men niet gaat halen. GroenLinks denkt hierin wezenlijk anders dan de PvdD. Hij vraagt wat deze indicator dan nog zegt.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat klimaatneutraliteit al heel vaak is besproken. Dit kan men in Utrecht niet realiseren omdat er onvoldoende ruimte is om genoeg elektriciteit op te wekken. De PvdD en GroenLinks blijven het hierover oneens.

Mevrouw **Passier** (Volt) denkt dat het klopt dat Utrecht klimaatneutraal niet gaat halen gezien de hoeveelheid mensen op het aantal vierkante meters. Zij vraagt of mevrouw Heijne het eens is dat men een haalbaar doel in de begroting moet zetten waar men naartoe gaat werken.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat zij net aangaf dat de haalbare doelstellingen al in de begroting staan. Volgens haar is het belangrijk dat er concrete doelstellingen worden gezet op het zetten van grote stappen om de klimaatverandering aan te pakken en dat de gemeente hier de komende periode op gaat sturen.

De heer **Peters** (D66) merkt op dat de suggestie wordt gewekt dat GroenLinks de ambitie laat vallen op het gebeid van duurzaamheid, maar volgens hem is dit niet het geval. Er worden alleen betere en concretere ambities gesteld door GroenLinks op het gebied van het opwekken van duurzame energie en het van het gas afgaan. Hij vraagt GroenLinks of zij aan ambitie inleveren.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat de heer Peters heel mooi heeft herhaald wat zij heeft gezegd. De ambitie bij GroenLinks is torenhoog en wordt alleen maar hoger. Volgens GroenLinks is het belangrijk om op concrete doelstellingen in te gaan zetten en daarop te sturen.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) vervolgt haar betoog:

- Het bepalen van de publieke rol in warmtenetten is heel belangrijk en staat in de uitvoering van het coalitieakkoord. GroenLinks vraagt hierbij aandacht voor de rol van bewonerscorporaties en –organisaties. Zij heeft graag de toezegging dat er bij de uitwerking van de publieke rol van warmtenetwerken aandacht wordt geschonken aan de rol van de bewonerscorporaties.
- De Nota Geluid staat al heel lang op de planning en heet formeel een Omgevingsvisie Geluid en Trillingen. De huidige geluidsnota stamt uit 2014 en zou vernieuwd moeten worden vanwege de invoering van de Omgevingswet. De Omgevingswet wordt echter opnieuw uitgesteld. GroenLinks vindt het onwenselijk dat de Nota Geluid hiermee ook weer uitgesteld zou worden. Aangezien gemeenten nu al in de geest van de Omgevingswet kunnen handelen ziet GroenLinks graag dat de nota conform planning in Q1 van 2023 naar de raad gestuurd wordt. Zij vraagt of de wethouder dit kan toezeggen.
- Een vergelijkbaar punt heeft zij rondom externe veiligheid.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) geeft aan dat het CDA vaak aandacht heeft gevraagd voor trillingen bij nieuwbouwprojecten en bestaande situaties. Zij vraagt of mevrouw Heijne het eens is dat de nieuwe nota ook dat onderdeel moet bevatten.

Mevrouw **Heijn**e (GroenLinks) beaamt dit. Wat vroeger de Nota Geluid was staat nu op de rol als Omgevingsvisie Geluid en Trillingen. Deze nota zou zij graag zien in Q1 van 2023.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) vervolgt haar betoog:

- Voor externe veiligheid heeft zij hetzelfde punt. Deze nota stamt uit 2007 waardoor de urgentie nog groter is. Zij verzoekt om dit niet te laten liggen en in Q1 van 2023 naar de raad te sturen.
- Zij zag in de uitvoering de Visie Utrecht Circulair 2050. Dit zou eind 2023 komen. In de visie die men nu uitwerkt wil men eerste leren en daarna versnellen en opschalen, waarna uiteindelijk de laatste slag wordt gemaakt. Volgens haar is de tussenstap waarin men versnelt om in 2030, 50% circulair te zijn essentieel. Zij wil vragen of die tussenstap, in het uitvoeringsplan of visie, in 2023 naar de raad komt.
- Met betrekking tot luchtkwaliteit komen in de Voorjaarsnota nieuwe indicatoren die gebaseerd zijn op de WHO-advieswaarde van 2021. Momenteel hanteert men nog de oude waarden uit 2005. Dit kan alleen als de nieuwe visie luchtkwaliteit door de raad is vastgesteld. Dit betekent dat de raad dit uiterlijk Q1 2023 moet vaststellen. Zij vraagt of de wethouder dit kan toezeggen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is van mening dat GroenLinks een opsomming heeft van vragen wanneer de stukken komen die zijn toegezegd. Zij vraagt wat zij hiervan moet vinden.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat zij niet weet wat het CDA hiervan vindt maar zij vreest dat door het uitstel van de Omgevingswet de stukken weer naar achteren worden geschoven. Dat vindt GroenLinks niet wenselijk en wil dit daarom hier aangeven.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) vervolgt haar betoog:

- Uit de beantwoording van haar technische vragen bleek dat het ook mogelijk is om emissies van houtstook te monitoren. GroenLinks zou graag zien dat hiervoor indicatoren worden opgesteld. Zij vraagt of het college dit kan toezeggen.
- Met betrekking tot afval meldt zij dat de tevredenheid over de afvalinzameling een gemiddelde heeft van 6,6. Dit is niet slecht, maar het is niet het streefcijfer van 7. Op sommige plekken is de beoordeling aanmerkelijk minder positief. Bijvoorbeeld bij Kanaleneiland-Transwijk liggen nog veel afvalcontainers. Mensen geven aan dat dit een groot probleem is en dat melden niet helpt. Zij vraagt of het college kan toezeggen dat niet alleen naar het gemiddelde van de cijfers wordt gekeken maar ook naar uitschieters aan de onderkant en dat hier extra op kan worden ingezet.

De heer **Dijkstra** (EénUtrecht) geeft aan dat EénUtrecht hier voorstander van is aangezien op veel plaatsen vaak een nietszeggend gemiddelde wordt genoemd. Hij vraagt of men beter zou kunnen zeggen dat het in alle buurten minimaal 6,5 moet zijn, met een streefcijfer over de hele stad van 7,5 of 8.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) zou inderdaad liever hebben dat dit in alle wijken voldoende is. Daarom vraagt zij om extra inzet op de uitschieters in de cijfers aan de onderkant.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) vervolgt haar betoog:

- Omtrent de hoeveelheid afval per persoon per jaar is nog veel te doen. Momenteel zit men op 229 kilo. De doelstelling voor 2023 is 203 kilo per persoon per jaar. Zij las dat de AVR stopt met het scheiden van de drankkartons. Dit is geen goed nieuws en het college is met partijen in gesprek om dit zo snel mogelijk weer in gang te zetten. Nedvang verwacht begin 2023 de drankkartons weer te kunnen scheiden. Zij vraagt of het college kan toezeggen dat er in Q1 2023 informatie komt hoe het hiermee staat, welke acties zijn ondernomen en wat de resultaten zijn.

De heer **Van Heuven** (PvdD) geeft aan dat de raad pas zes weken nadat het college hiervan op de hoogte werd gebracht hierover werd ingelicht. Hij vraagt hoe het gaat met de recycling van plastic nu dit nagescheiden wordt.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) is hier eveneens zeer benieuwd naar.

De heer **Van Heuven** (PvdD) stelt voor om aan het college te vragen dit inzichtelijk te maken.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) vindt dit een prima idee.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Zwanenberg (GroenLinks)

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) vervolgt het betoog over het onderdeel wonen:

- Wonen is een recht en dit begint eindelijk door te dringen tot Den Haag nadat ze decennialang de sociale woningbouw hebben verkwanseld aan de markt. Utrecht probeert al jarenlang zoveel mogelijk tegen de markt in te gaan. GroenLinks is dan ook in zijn nopjes met het Coalitieakkoord waarin glashelder staat dat men van woningmarkt naar volkshuisvesting gaat. De afgelopen jaren zijn hierin belangrijke stappen gezet, zoals het actieplan middenhuur, opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht. Er wordt nu goed doorgepakt met een leegstandsverordening. Dit zijn zaken die noodzakelijk zijn om Utrecht te beschermen tegen de uitwassen van de vrije markt. Daarnaast is GroenLinks blij dat van alle nieuwbouwwoningen 75% betaalbaar wordt en vindt GroenLinks 40% sociaal nastrevenswaardig. Eindelijk komt er een stop op de verkoop van sociale woningbouw. Het is belangrijk om dit goed te regelen.
- Helaas blijft het ingewikkeld voor ontwikkelaars en corporaties om aan de sluiten bij de diversiteit van mensen en de verschillende woonwensen. Het Initiatiefvoorstel omtrent wooncorporaties van GroenLinks en de ChristenUnie vorig jaar was absoluut een duw in de goede richting, maar er wordt nog steeds gewacht op het steunpunt dat zou komen en de mogelijke financieringsconstructie. Hij hoopt dit eind dit jaar te ontvangen. GroenLinks denkt dat er op dit gebied nog meer mogelijk is.
- Hij vindt het bijzonder spijtig dat een gemeenschap als Buurland volgend jaar ophoudt te bestaan en dat er geen zicht is op een nieuwe plek voor deze mensen. Intussen hoort GroenLinks vaak van mensen goede en diverse plannen voor bijzondere woonconcepten in de stad. Vaak strandt dit vanwege de kosten en/of de locatie. Er is een kwartiermaker bijzondere woonconcepten

maar de laatste brief hiervan is 1,5 jaar oud. In de Programmabegroting wordt dit überhaupt niet genoemd en hij vraagt waarom.
- Locatie is vaak een belangrijke bottleneck en het lijkt GroenLinks goed om bij een bouwlocatie zo'n initiatief te laten landen. Hij vraagt hoe de wethouder hiertegenover staat.
- In Utrecht zijn veel mensen die graag in hun huis willen blijven wonen maar ruimte tekortkomen en hun huis willen uitbreiden. Wat GroenLinks betreft moet niet alles altijd mogelijk zijn, maar het is van belang dat er een heldere beleidslijn komt wanneer het mogelijk is om een dakopbouw of dakkapel te realiseren. Dit is momenteel niet uitlegbaar. Hij vraagt welke actie er komt en op welke termijn er een nieuwe beleidsregel is.

De heer **Bakker** (D66) vraagt of GroenLinks het met D66 eens is dat tevens veel vragen gaan over de uitleg van de informatie vanuit de gemeente, zoals de vraag waarom een vergunning wordt afgewezen.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks deze mening deelt. Mensen hebben vaak het idee dat ze tegen een muur aanpraten. Zij hebben behoefte aan meer uitleg en persoonlijk contact om te bespreken wat wel/niet mogelijk is.

De heer **Dijkstra** (EénUtrecht) vraagt of GroenLinks bedoelt dat het in de beleidsregel voor de dakopbouw vooral zou moeten gaan om meer helderheid in de communicatie, of over het afschaffen van een aantal regels.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) bedoelde dat het helder en uitlegbaar moet zijn waarom men wel/niet zoiets mag doen. De communicatie vloeit hieruit voort. Momenteel is het niet uitlegbaar waarom iemand een afwijzing krijgt. Wat GroenLinks betreft mag een dakopbouw of dakkapel niet overal. Het stadsaanzicht kan een prima reden zijn om dit niet toe te staan.

De heer **Dijkstra** (EénUtrecht) vraagt of dit betekent dat in de nieuwe beleidsregel zaken beter omschreven moeten worden, maar niet dat regels worden geschrapt of vereenvoudigd.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) antwoordt dat het niet zit in het schrappen van regels maar in het helder en uitlegbaar maken van het beleid.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) vervolgt zijn betoog:
- Vorig jaar heeft GroenLinks vragen gesteld over het verplicht kaal opleveren van een corporatiewoning. Dit is niet circulair want goede spullen moeten standaard uit een sociale huurwoning worden gesloopt. Hij vraagt of de wethouder bereid is om dit mee te nemen bij de komende prestatieafspraken. Tevens vraagt hij hoe het met de prestatieafspraken gaat.
- In het Coalitieakkoord wordt opnieuw geld uitgetrokken voor Samen voor Overvecht. GroenLinks vindt dat een goede zaak maar wil wel scherp hebben waar dit geld aan uitgegeven gaat worden. In de voortgangsrapportage wordt alleen teruggekeken en niet vooruit. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat de raad op korte termijn geïnformeerd wordt hoe deze middelen worden ingezet.

De heer **Dijkstra** (EénUtrecht) weet dat de heer Zwanenberg zich heeft ingezet voor het realiseren van een leegstandsverordening. Dit zal diep in 2023 naar de raad komen voor goedkeuring. Hij vraagt of de heer zwanenberg dit op tijd vindt.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) antwoordt dat hij heel blij is dat de leegstandverordening gaat komen. Snelheid is fantastisch maar zorgvuldigheid is ook belangrijk. Hij wil echt dat de gemeente straks eigenaren of verhuurders van panden kan aanpakken en dat dit juridisch stand houdt. Hij kan niet wachten tot dit in gang wordt gezet en wanneer men dit goed doet heeft de gemeente straks een instrument waarmee hij de stad en zijn bewoners een dienst kan bewijzen.

De heer **Dijkstra** (EénUtrecht) geeft aan dat sommige gemeenten dit al hebben. Wat belet Utrecht om de best practises te kopiëren?

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) antwoordt dat dit kan maar dat men hier niet zit voor kopieerwerk. Men moet kijken wat van belang is en wat Utrecht nodig heeft. Er zitten grote verschillen in de leegstandsverordeningen en wat hem betreft mag het strenger dan in een aantal andere plaatsen. Hij vindt zorgvuldigheid hierin leidend.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Zwinkels (CDA).

Mevrouw **Zwinkels** (CDA)start haar betoog:
Wonen:

- Over de stop op de verkoop van sociale huurwoningen is het CDA minder enthousiast omdat het om een kostenpost gaat van € 6 miljoen waarmee een gat ontstaat in de begroting. Het college beschrijft dit als een autonome ontwikkeling terwijl het in feite een beleidskeuze is. Het CDA kan zich vinden in de vragen die Stadsbelang Utrecht hierover heeft gesteld. Het CDA vindt het vreemd te lezen dat het college hierover met de woningbouwcorporaties in gesprek gaat met prestatieafspraken. Hierdoor gaat tevens veel minder geld naar het Fonds voor Betaalbaar Wonen waar juist het middensegment uit gefinancierd kan worden. Er komt weliswaar een Fonds Betaalbare Koop maar dit is een soort sigaar uit eigen doos omdat dit slechts € 3 miljoen is, terwijl er € 4 miljoen stond voor het Fonds Betaalbaar Wonen. Het CDA wil graag opheldering van de wethouder.
- Het CDA is evenmin voorstander van de leegstandsverordening maar is wel voorstander van het pakket van maatregelen (opkoopbescherming, goed verhuurschap).

De heer **Van der Zweth** (PvdA) geeft aan dat het enorm woekeren is met de ruimte. Woonruimte is schaars en er staat redelijk wat leeg omdat panden meer waard worden over de tijd. Hij vraagt
waarom het CDA hier niets aan wil doen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) antwoordt dat deze panden eigendom zijn van mensen. Het CDA vindt dat men hier niet zomaar aan moet zitten. Zij heeft liever dat men zoekt naar doorstromingsmaatregelen en kijkt naar het gemeentelijk vastgoed. De gemeente heeft zelf ook veel leegstand en moet eerst zelf het goede voorbeeld geven. Er staat veel leeg. De opbrengsten komen in de reserve en hiervan is geen

bedrag gealloceerd. Zij vindt dit onder de maat en vindt dat de gemeente eerst daar moet beginnen.

De heer **Van der Zweth (PvdA)** vindt dat de gemeente eveneens het goede voorbeeld moet geven. Er zijn ontzettend veel woningzoekenden in Utrecht en met het tegengaan van leegstand kan men hier een grote stap in zetten. Waarom laat men woningzoekenden in de steek (vanwege eigendom) terwijl het pand niet gebruikt wordt?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) denkt dat het CDA hier anders in staat qua overtuiging hoe men daarmee omgaat. Het CDA wil woningzoekenden niet in de steek laten maar denkt dat andere maatregelen effectiever kunnen zijn.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt het jammer om te horen dat het CDA dit laag liggen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) antwoordt dat het CDA tegen speculaties is maar dit heeft wat hen betreft niet zozeer met de leegstand te maken. Het CDA is blij dat er sinds 1 juli 2022 middelen voor opkoopbescherming zijn.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) vindt het ongelooflijk dat het CDA niet tegen leegstand wil optreden. Er staan tevens veel winkelpanden leeg omdat eigenaren te veel huur vragen. Met een leegstandsverordening kan men hiertegen optreden en eisen dat er een marktconforme prijs wordt gevraagd.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt de leegstand van winkelpanden anders. Hier ontstaan andere mechanismen met beleggers. Het CDA heeft al vaker gevraagd om middelen voor vitale winkelgebieden. Er zijn praktische oplossingen voor leegstaande winkelpanden die de gemeente momenteel deels nog nalaat. Wat haar betreft gaat de gemeente hierop inzetten.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) geeft aan dat er een leegstandverordening nodig is om dit echt goed aan te pakken, met eventueel een boete als iemand van kwade wil is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA)vervolgt haar betoog:

- Het CDA is benieuwd naar de evaluatie van de Buurtbinding Ouderen, de pilot die is geweest, en die in Q1 van 2023 komt. Tevens is zij benieuwd naar andere doorverhuisinstrumenten die aan bod kwamen.
- Zij leest dat een aantal wooninitiatieven wederom uitgesteld worden en zij sluit zich aan bij de opmerkingen van GroenLinks. Hetzelfde geldt voor de heldere regels omtrent de uitbouw van bestaande huizen.
- Het CDA vindt de pilot handhaving en goed verhuurschap mooi. Regionale samenwerking met huurteams is belangrijk.
- Op een later moment zal zij terugkomen op de WOZ, de OZB en de kwijtschelding hiervan. Het CDA heeft hier met D66 vragen over gesteld en ziet nu een aantal bijzondere keuzes in de raadsbrief voorbijkomen.

Energie:

- De stad is verantwoordelijk voor energietransitie en duurzaamheid, allereerst door met het eigen vastgoed het goede voorbeeld te geven

- Zij heeft in het vorige debat gevraagd naar de tariefverhogingen voor stadsverwarming per 1 januari 2023. Wat het CDA betreft is dit een topprioriteit voor het college. Zij vraagt of hier een aparte Tasforce voor zou moeten komen die hier samen met de Rijksoverheid in zou kunnen optrekken.
- De regeling voor een warmtefonds voor het huis is beëindigd. Het CDA vraagt de wethouder of dit opnieuw kan worden opengezet voor nieuwe aanvragen.
- De opschaling van de pilot samen Isoleren. Het lijkt het CDA mooi wanneer bewonersinitiatieven, vrijwilligers en organisaties als de Beroepentuin hieraan kunnen bijdragen. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen volgend jaar terug te komen op wat wordt gedaan om mensen enthousiast te maken, zoals trainingen om de extra opschaling een impuls te geven.
- De Groene Verantwoordingsdag is overgenomen door het college en het CDA wil graag weten wat men hiervan kan verwachten.

De heer **Peters** (D66) vraagt wat mevrouw Zwinkels concreet wil dat gaat gebeuren op de pilot Samen Isoleren.

Mevrouw **Winkels** (CDA) antwoordt dat zij in het vorige debat had voorgesteld om de pilot op te schalen met goede ideeën van bewoners. Het lijkt haar goed als mensen met een training of andere middelen in staat worden gesteld een bijdrage te leveren.

Mevrouw **Passier** (Volt) wil aanhaken op de opmerking dat vrijwilligers andere mensen kunnen helpen bij het isoleren van hun huis. Volt heeft met een aantal van dit soort organisaties gesproken. Veel vrijwilligersorganisaties geven aan dat zij geld krijgen voor projecten maar daartussenin niets hebben, terwijl zij iemand nodig hebben die de boel aanstuurt bij tussenprojecten. Zij vraagt hoe mevrouw Zwinkels hierover denkt.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt dit een terechte vraag. Het CDA heeft al vaker gevraagd om vaste aanspreekpunten vanuit de gemeente voor organisatorische versterking. Zij is benieuwd waar de wethouder mee kan komen. De gemeente heeft een Klimaatloket, een VVE-loket en een Ondernemersloket. Het CDA wil graag een verenigingscoördinator maar laat de ruimte aan het college om te kijken hoe men een vereniging kan ondersteunen buiten een projectaanvraag.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Peters (D66).

De heer **Peters** (D66) meldt dat de burgemeester onlangs terecht aanhaalde dat de steden een belangrijke schakel zijn bij het oplossen van de klimaatcrisis. D66 is het hier hartstochtelijk mee eens en is blij met de internationale aandacht die voor schone mobiliteit, duurzame gebouwen en vergroening van de energietransitie wordt gevraagd. Dit zijn echter alleen nog maar woorden. Er komt momenteel nog te weinig van de grond. Daarom ziet D66 graag dat er vaart wordt gemaakt met de locaties in Utrecht waar men hernieuwbare energie kan opwekken. Hij vraagt de wethouder wanneer de raad voorstellen hieromtrent kan verwachten en of hier een tijdlijn voor geschetst kan worden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dit technische vragen en vraagt wanneer D66 dit wil, en of D66 ook vindt dat de raad hier eerst fatsoenlijke ruimtelijke besluitvorming over moet doen.

De heer **Peters** (D66) wil graag vaart maken en zo snel mogelijk een tijdspad om zo snel mogelijk aan de slag te gaan met de projecten. Natuurlijk moet hiervoor het nette traject worden gevolgd.

De heer **Te Hoonte** heeft het beeld dat de wethouder en het college hiermee bezig zijn maar kennelijk denkt D66 dat dit niet zo is.

De heer **Peters** (D66) wil graag de beantwoording van de wethouder afwachten.

De heer **Peters** (D66) vervolgt zijn betoog:

- In een crisis is het van belang dat men ondanks moeilijke keuzes draagvlak creëert en behoudt. Tegelijkertijd worden af en toe keuzes gemaakt die niet iedereen bevallen, maar die wel ten goede komen aan het maatschappelijke belang. Bij energie en duurzaamheid is dit zeker het geval. Om dit draagvlak te creëren wil D66 dat de burgers van Utrecht mee kunnen beslissen over de energietransitie. In de Programmabegroting staat € 50.000 begroot voor een doorlopend klimaatpanel. Tegelijkertijd ziet D66 de meerwaarde in van een burgerberaad en denkt dat een klimaatgerelateerd onderwerp zich hier heel goed voor leent. D66 vraagt hoe de wethouder hiernaar kijkt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat in het Coalitieakkoord een klimaatberaad staat aangekondigd met bijbehorende goede budgetten. Waarom vraagt D66 extra opheldering?

De heer **Peters** (D66) antwoordt dat er regelmatig discussie is over wat een klimaatberaad en een doorlopend burgerpanel zijn. Dit wordt soms door elkaar gebruikt. Het college gaat aan de slag met een doorlopend klimaatpanel en hiervoor is € 50.000 begroot. Er is echter nog niets begroot voor een klimaatberaad. Het verschil zit erin dat het ene projectmatig is en het andere doorlopend.

De heer **Van Heuven** (PvdD) is het eens met een klimaatberaad. Hij zou het initiatief willen nemen om met een motie te komen voor een extra klimaatberaad. Hij stelt voor om de handen ineen te slaan en een klimaatberaad te organiseren.

De heer **Peters** (D66) antwoordt dat dit volledig aansluit bij zijn inbreng. Hij wil hier zeker over doorpraten.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat de VVD aan de zijde van D66 staat als het gaat om het versnellen van het aanleggen van zonnepanelen. Hij weet niet welke structuur (klimaatberaad, klimaatpanel) kan leiden tot het sneller aanleggen van zonnepanelen en hij vraagt om een uitleg.

De heer **Peters** antwoordt dat de energietransitie is gebaat bij snelheid en draagvlak. Daarom moeten er keuzes worden gemaakt die niet iedereen leuk vindt. Tegelijkertijd is het belangrijk dat de bewoners mee kunnen beslissen over de vormgeving van de transitie. De vraag is hoe men draagvlak creëert als er bijvoorbeeld ergens een windmolen mag komen. Hij wil juist dat jongeren heel erg betrokken worden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat hele trajecten zijn bedacht over de plekken waar windmolens zouden komen. Hier kwam uit dat mensen vooral kleinere windmolens wilden; en het liefst geen windmolens maar zonnepanelen. Er ligt nu een voorstel vanuit het college voor de grootst mogelijke windmolens zonder zonnepanelen. Wat doet dit met de betrouwbaarheid? Het is beter om alle klimaatberaden te laten en beter te luisteren naar mensen als ze iets inbrengen.

De heer **Peters** (D66) legt uit dat een klimaatberaad wezenlijk anders is. Het zorgt via loting dat mensen mogen meebeslissen uit de hele stad om te bekijken hoe men hier invulling aan gaat geven. In de huidige trajecten mogen vooral belanghebbenden input geven. Het gaat bij een klimaatberaad om het bredere maatschappelijke belang.

De heer **Te Hoonte** (D66) geeft aan dat dit al gedaan is in 2017. Men zit nu aan het einde van het traject en het is de vraag of serieus is gekeken naar zaken waar mensen hun inspraak over hebben gedaan en een bijdrage aan hebben geleverd. Het antwoord hierop is nee. Het is daarom niet opportuun om mensen opnieuw te vragen om via een loting deel te nemen, zonder hen alvorens te vertellen wat er met hun input wordt gedaan.

De heer **Peters** (D66) kan zich grotendeels vinden in hetgeen de heer Te Hoonte zegt. Het klimaatberaad hoeft wat D66 betreft niet per se over windmolens te gaan. Het kan ook gaan over duurzame warmtevoorzieningen in de wijken. Hij adviseert gebruik te maken van de kennis en energie die in de stad zit.

De heer **Peters** (D66) vervolgt zijn betoog:

- Hij vraagt of een klimaatberaad als suggestie een rol zou kunnen krijgen bij de Rest 2.0. Het is tevens van belang om de goede regels te handhaven. Hij vraagt of de wethouder kan kijken of binnen de bestaande capaciteit van de Omgevingsdienst extra aandacht gevestigd kan worden op de handhaving van kantoren die verplicht energielabel C moeten hanteren en dit nu nog niet doen.
- D66 is blij met de campagne over de collectieve inkoopactie van zonnepanelen, isolatie en warmtepomp. Hij vraagt of de campagne verlengd kan worden, of dat er een nieuwe actie kan worden opgezet omdat veel huishoudens afgelopen zomer met het energieadvies aan de slag zijn gegaan, maar pas in het najaar of december aan de buurt zijn voor een energieadvies vanwege de lange wachtlijsten.
- Met betrekking tot circulariteit vraagt D66 meer aandacht voor de verplichting om gft gescheiden in te zamelen. Hij vraagt hoeveel gft momenteel gescheiden wordt ingezameld in de stad en wat dit betekent voor het percentage restafval dat naar de verbrandingsoven gaat. Tevens vraagt hij welke stappen het college gaat nemen om beter gft in te zamelen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat in Utrecht hele buurten zijn waar gft inzamelen niet gefaciliteerd wordt. Wat vindt de heer Peters hiervan?

De heer **Peters** (D66) vindt dit niet goed. De stad heeft een wettelijke verplichting om gft gescheiden in te zamelen, zeker wanneer men kijkt hoeveel CO2-winst er te halen valt bij goed gescheiden inzamelen. Uit gft kan men groen gas halen. Gft blijft

plakken aan het plastic bij nascheiden en zorgt ervoor dat een grotere fractie van het plastic verbrand moet worden. Het is voor iedereen beter als er meer aandacht naar gft gaat.

De heer **Van Heuven** (PvdD) hoopt dat het college bereid is om het aantal plekken met gft-inzameling inde stad te vergroten.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de heer Peters het hele proces van gft-inzameling tegen het licht wil houden om te kijken of de aanpak goed is.

De heer **Peters** (D66) wil goed bekijken hoe men gft het best gescheiden kan inzamelen. Waarschijnlijk hebben in de tussentijd veel innovaties plaatsgevonden en hij adviseert om te leren van andere (grote) steden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) staat hier eveneens voor open en de VVD sluit zich hier graag bij aan. Toentertijd (eind 2017) was vanuit D66 de strekking dat men een bruine bak voor de deur kreeg waar de gft in moest omdat men anders te ver moest lopen naar de restafvalbak. Volgens hem constateert D66 nu dat deze filosofie niet meer klopt en dat men op zoek moet naar meer oplossingen.

De heer **Peters** (D66) antwoordt dat de raad niet als gft-expert moet optreden. Hij legt deze kennis over de uitvoering neer bij het college.

De heer **Bakker** (D66) neemt het woord over het onderwerp wonen:

- Geen dak boven je hoofd hebben, nog bij je ouders wonen terwijl je de deur uit wil of vanwege de geboorte van een kindje op zoek moeten naar iets groters. Er is sprake van een wooncrisis in Utrecht en de bewoners voelen dat. D66 is daarom blij met de acties die in het coalitieakkoord en de Programmabegroting genomen worden. Wat D66 betreft is het toevoegen van meer betaalbare woningen een prioriteit. Tevens heeft het voor D66 prioriteit om te blijven kijken naar het middensegment van betaalbare koop en –huur als men net boven de sociale grens zit. Hij moedigt de wethouder aan om hier werk van te blijven maken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) was blij met het middensegment maar leest nu 40% sociaal. Het Fonds Betaalbare Koop heeft ten opzichte van het Fonds Betaalbaar Wonen een besparing van
€ 1 miljoen. Hoe ziet de heer Bakker deze prioriteit terug in de begroting?

De heer **Bakker** (D66) ziet dit in de afgesproken percentages. In de nieuwe projecten blijft het een absolute prioriteit. Hij blijft graag met het CDA zoeken wat er nog meer mogelijk is. De € 3 miljoen in het Fonds Betaalbare Koop is voor het bevorderen van het middensegment van betaalbare koop. Hij is hier blij mee.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt hoe de heer bakker kijkt naar de € 4 miljoen die men straks niet meer heeft om de reserve betaalbaar wonen aan te vullen en waarmee men juist het middensegment kon financieren.

De heer **Bakker** (D66) antwoordt dat het in het Coalitieakkoord en kwestie is van geven en nemen. Bepaalde afspraken kosten geld. Er is € 3 miljoen beschikbaar voor betaalbare koop. Dit wordt de komende jaren hopelijk verder uitgebouwd.

De heer **Zwinkels** (CDA) hoort vaak dat mensen vanuit een sociale huurwoning een koopwoning willen. Soms willen zij graag hun eigen woning van de woningcorporatie kopen. Zij vraagt of dit voor D66 nog steeds een mogelijkheid moet zijn.

De heer **Bakker** (D66) antwoordt dat er een aantal afspraken in het coalitieakkoord zitten. In deze situatie stelt hij voor de sociale huurwoningen niet meer te verkopen, maar een aanbod te hebben van huur in de middensector, of ervoor zorgen dat er genoeg betaalbare woningen te koop zijn.

Mevrouw **Meerding** (VVD) merkt op dat er in de Programmabegroting een enorme tegenvaller zit die vooraf niet was voorzien: Namelijk dat het stoppen van de verkoop van sociale huurwoningen € 6 miljoen kost. Veel van dit geld wordt uit het Fonds voor Betaalbaar Wonen gehaald. Zij vraagt of men hiermee niet aan het kortste eind trekt.

De heer **Bakker** (D66) antwoordt dat er nu eenmaal afspraken in het coalitieakkoord zitten die geld kosten. Bepaalde afspraken zijn niet gratis en dat is niet erg wanneer men investeert in een goede solide Utrechtse woningsituatie. D66 vindt het belangrijk dat er € 3 miljoen is voor betaalbare koop en kijkt uit naar het actieplan.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt dit geen antwoord op haar vraag. In de programmabegroting is een tegenvaller van € 6 miljoen die ergens vandaan gehaald moet worden. Als dit deels uit het Fonds voor Betaalbaar Wonen komt denkt zij dat D66 hier niet blij mee is.

De heer **Bakker** (D66) beaamt dat D66 uiteraard niet blij was met deze onvoorziene tegenvaller. Men heeft hier echter mee te dealen.

De heer **Bakker** (D66) vervolgt zijn betoog:

- Over functiemenging zal een motie worden ingediend bij het slotdebat. D66 zal hierbij zeker kijken naar de rol van woningcorporaties.
- D66 juicht het nieuwe instrumentarium (zoals de opkoopbescherming) toe. D66 mist echter een vinger aan de pols en vraagt of de wethouder kan toezeggen dat hij hier frequent op evalueert en dit met de raad deelt. Het kan dat bepaalde instrumenten wellicht averechts werken. Hij vraagt hoe de wethouder hierop wil acteren.

Mevrouw **Passier** (Volt) is benieuwd wat de heer Bakker vindt van het Rekenkamerrapport in relatie tot wat het toetsen of de maatregelen die genomen worden de juiste doelen bereiken. In het Rekenkamerrapport staat dat er onvoldoende doelen zijn en dat de doelen niet smart zijn en daardoor niet goed te controleren.

De heer **Bakker** (D66) antwoordt dat het volgens hem niet over een Rekenkamerrapport gaat. De rekenkamer heeft net voor de debatten een brief gestuurd naar aanleiding van een motie over een Uitvoeringagenda door het college.

De punten die de Rekenkamer maakt zijn valide. Een van de onderdelen is om af en toe te checken of de ingezette maatregelen en instrumenten werken.

Mevrouw **Passier** (Volt) vraagt of de heer Bakker vindt dat de huidige doelen voldoende meetbaar zijn om te kunnen kijken of de doelen zijn bereikt.

De heer **Bakker** (D66) antwoordt dat er twee kanten aan zitten. Kijkend naar de motie over de Uitvoeringsagenda is hij heel blij met de lijst van hetgeen in de pijplijn zit. Wanneer men kijkt naar de helderheid in de doelstellingen en een goede sturing vanuit de raad dan is hier een extra stap nodig. Dit is nog in ontwikkeling en wordt bij de volgende Voorjaarsnota opgepakt.

De heer **Bakker** (D66) vervolgt zijn betoog:

- Veel vragen en onderwerpen gaan vaak over huurdersparticipatie. D66 heeft eveneens veel met bewoners gesproken. Er zit veel irritatie en negatieve energie en dit kan leiden tot verdeeldheid. Hij heeft het idee dat dit vanuit de woningcorporaties beter moet kunnen. Hij vraagt de wethouder of hij deze handschoen oppakt richting de prestatieafspraken om over dit onderwerp betere afspraken en standaarden te gaan maken.
- Er zijn private partijen die van hun vastgoed af willen en dit, ook bij woningcorporaties, te koop aanbieden. Is de wethouder het met D66 eens dat dit een kansrijke tijd is voor woningcorporaties om een stabiele positie in het middensegment op te gaan bouwen. Hoe ziet de wethouder dit en welke kansen zijn er?
- Over tijdelijke woningen wordt op 3 november verder gepraat.
- Over woonvormen is in het debat van 2 juni aandacht gevraagd. Er waren mooie voorbeelden uit andere steden. Hierop is de toezegging gekomen dat dit verder opgepakt zou worden. Hij sluit zich aan bij de vragen hierover.
- Het Actieplan Studentenhuisvesting wordt in de Programmabegroting genoemd. D66 onderstreept dat hij het belangrijk vindt dat de stad inzet op gedeelde studentenhuizen. Hij moedigt de wethouder aan om dit in het actieplan op te pakken.
- Hij vraagt wat de nieuwe focus uit het akkoord concreet betekent voor de inzet van de financiële middelen binnen Samen voor Overvecht. Stoppen er bepaalde onderdelen van het programma en op welke manier gaat de gemeente de effectiviteit van het programma meten? Hoe wordt de raad op de hoogte gehouden van de uitkomsten? D66 ziet graag dat de uitkomsten worden meegenomen in de nog te ontwikkelen gebiedsakkoorden en vraagt hierop een toezegging van het college.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt of bij Woonboulevard Kanaleneiland gekeken kan worden of dit specifiek kan worden toegewezen aan mbo’ers en vraagt hoe D66 dit ziet.

De heer **Bakker** (D66) kent de details niet. Het klinkt logisch en D66 denkt graag mee.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Van Heuven (PvdD)

De heer **Van Heuven** (PvdD) start zijn betoog:

- De PvdD heeft eveneens een voorkeur voor een klimaatberaad. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat dit er gaat komen op basis van loting, met goede budgetten om de ingelote bewoners een kleine vergoeding te kunnen geven.
- De doelstelling klimaatneutraal is afgeschaft door het college, maar komt wel terug in de begroting tot en met 2025, achter het punt percentage minder CO2-reductie. Hij vindt dit raar. Als men de ene doelstelling schrapt maar de andere laat staan moet men iets doen. Hij is benieuwd of het college met een andere indicator gaat komen, of dat er een ambitie voor klimaatneutraal terug gaat komen.
- Vanaf 1 januari 2023 geldt de wettelijke verplichting dat kantoren minimaal energielabel C moeten hebben. Kantoren die dit niet hebben zouden dicht moeten. De fractie van Volt heeft hier schriftelijke vragen over gesteld en de PvdD is benieuwd naar de beantwoording. Hij vraagt of het college deze vragen snel kan beantwoorden. Wellicht kan de wethouder hier iets over zeggen.
- De wethouder Duurzaamheid vraagt momenteel aan ondernemers of zij energieverspilling willen voorkomen door terrasverwarming uit te zetten of deuren dicht te houden. Dit gebeurt momenteel alleen in de binnenstad want het kost veel tijd. Amsterdam zoekt juridische mogelijkheden om terrasverwarming te verbieden en winkeldeuren verplicht te laten sluiten als de klimaatbeheersing aan staat. Is de wethouder bereid om dit te onderzoeken voor de Utrechtse situatie?

De heer **Peters** (D66) vraagt of de heer Van Heuven weet dat zo'n pilot in Amsterdam leidde tot weerstand bij de Raad van State.

De heer **Van Heuven** (PvdD) heeft begrepen dat Amsterdam terrasverwarming wilde gaan verbieden. De Raad van state heeft dit overruled, maar onlangs is er weer een nieuwe uitspraak geweest in Amsterdam dat er alsnog een tweede onderzoek komt naar de mogelijkheid om, om de oudere Raad van State uitspraak heen te gaan.

De heer **Peters** (D66) steunt het onderzoek hiernaar. Dit duurt echter lang. Hij vraagt of de heer Van Heuven het eens is dat tevens moet worden gekeken of men ondernemers kan stimuleren om van de fossiele terrasverwarmers af te gaan en een slag naar verduurzaming te maken. Wellicht kunnen hier middelen voor vrijgemaakt worden vanuit het overgebleven OZB-fonds

De heer **Van Heuven** (PvdA) meldt dat de uitspraak van de Raad van State tien jaar geleden was. Wellicht zijn er nieuwe juridische kaders mogelijk. In de commissie Economie is voorgesteld om ondernemers duurzaam te belonen om iets tegen onduurzame terrasverwarming te doen. Het college is niet happig hier iets mee te doen terwijl de PvdD dit heel graag wil.

De heer **Peters** (D66) merkt op dat de belastingconstructie hiermee heel ingewikkeld wordt. Hij vraagt of de heer Van Heuven het idee voor subsidie voor vervanging van de terrasverwarming steunt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt dit een goed idee aangezien financiële prikkels altijd werken. Hij is bereid om hiernaar te kijken.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vervolgt zijn betoog:

- Utrecht is zich internationaal aan het profileren als een duurzame stad. In alle uitingen hieromtrent is er een Utrechts geluid dat niet aan het licht komt: Utrecht wordt niet klimaatneutraal. Het energieneutraal maken van het eigen vastgoed mislukt. Het energielandschap bij Rijnenburg wordt veel kleiner dan gehoopt. De PvdD bespeurt veel groene woorden maar grijze daden. Hij hoort dit tevens van de achterban; zeker gezien de burgemeester in zijn rol als klimaatgezant volop aan het vliegen is. De PvdD wordt hier moedeloos van en vraagt of het college deze kant van de medaille ook ziet.

De heer **Peters** (D66) is het met de heer Van Heuven eens dat het altijd beter kan. Op het gebied van vastgoed heeft D66 hier al aandacht voor gevraagd en ideeën voor geopperd. Hij vraagt zich wel af of de heer Van Heuven een te grote diskwalificatie richting het college maakt over de ambities op duurzaamheid. Volgens hem liggen die heel hoog en hij zag graag dat de heer Van Heuven dit tegelijkertijd zou erkennen. Het gaat momenteel al heel goed.

De heer **Van Heuven** (D66) vindt niet dat het goed gaat. GroenLinks zei net dat Utrecht niet klimaatneutraal wordt. Op het gebied van vastgoed heeft de gemeente een tik op de vingers gehad van de Rekenkamer en het beleid wordt niet aangescherpt want in 2040 wordt het vastgoed niet energieneutraal. Zo zijn er veel voorbeelden van zaken die niet goed gaan.

De heer **Peters** (D66) vindt dit gemakkelijk om te zeggen. De PvdD is niet met concrete ideeën gekomen waardoor het beter had kunnen gaan.

De heer **Van Heuven** (PvdD) meldt dat de PvdD vorig jaar een motie (klimaatneutraal doe je zo) heeft ingediend met vijftien tot twintig voorstellen over hoe Utrecht klimaatneutraal zou kunnen worden. Deze motie is ook door D66 weggestemd. De PvdD doet wel degelijk voorstellen om met een goed klimaatbeleid te komen.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) merkt op dat de PvdD op klimaatneutraal blijft hameren. De motie kan zij zich herinneren en zij vraagt of de heer Van Heuven gelooft dat men met deze maatregelen klimaatneutraal kan worden. Zij wil graag een voorstel zien omtrent hetgeen nodig is om op eigen grond klimaatneutraal te worden.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat in de motie zaken staan die Utrecht zo kan uitvoeren. Een gemeente kan bijvoorbeeld ervoor zorgen dat mensen minder vlees gaan eten. Bij Rijnenburg zijn elf windmolens aangekondigd en 260 hectare aan zonnevelden maar hier is niet veel van over.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks eveneens de ambities rondom Rijnenburg graag groter ziet. Zij vraagt wat de heer Van Heuven voorstelt om de gigawatts daar omhoog te krijgen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vermoedt dat in de coalitie iets speelde waardoor het van elf windmolens naar acht moest. Hij was hier niet bij. Hij heeft voorgesteld om het aantal weer naar elf te krijgen maar GroenLinks heeft hier ook tegen gestemd.

Als de gemeenteraad meer eensgezindheid had uitgestraald naar de buitenwereld over de toekomstbestendigheid van de polder en de windmolens dan was het gemakkelijker gegaan.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks eveneens grote ambities heeft voor Rijnenburg, maar ook met elf windmolens heeft men de stad niet klimaatneutraal. Hoe wil de heer Van Heuven dit realiseren?

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat de PvdD in de motie van vorig jaar heeft voorgesteld om energiebesparing een onderdeel te maken van het opwekken van energie. De PvdD is met een Actieplan Besparing gekomen. Wat men daar bespaart kan toegevoegd worden aan hetgeen fossiel wordt opgewekt en hiermee kan men klimaatneutraal worden.

Mevrouw **Passier** (Volt) wil terug naar het eerste punt over de communicatie. Volt ziet hetzelfde probleem en gelooft dat communicatie belangrijk is. Om de boel in beweging te krijgen moet het voor bewoners, organisaties et cetera heel duidelijk zijn dat zij echt wat moeten gaan doen. Zij vraagt hoe de heer Van Heuven hierover denkt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) is het hiermee eens. Mensen worden moedeloos van het feit dat gepropageerd wordt dat het in Utrecht goed gaat, terwijl ondernemers en bewoners tegen regelgeving aanlopen. Een positieve vibe uitstralen en uitleggen waarom men gezamenlijk door de klimaatcrisis heen moet is belangrijk.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt de opmerkingen van de heer Van Heuven een beetje flauw. Bij het energielandschap maakte de PvdD zich het meeste druk over het bodemleven daaronder en dat men daarom niet te veel zonnepanelen moest neerleggen. Hij vindt dit tegenstrijdig. Als allen meteen voor zonnepanelen hadden gekozen was er de meeste energieopwekking geleverd. Voor eigen energieopwekking moet men alles in de eigen gemeente doen, terwijl dit niet kan. Wanneer de PvdD het heeft over vlees eten dan rekent hij deze energiebesparing ook toe aan de gemeente Utrecht. Hij vermoedt dat niet alle koeien voor de gemeente Utrecht in de gemeente Utrecht staan.

De **voorzitter** geeft aan dat de heer Te Hoonte een leuke twist geeft aan de discussie. Dit punt had hij nog niet gehoord.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat een opmerking had gemaakt over vlees eten. De PvdD vond de hoeveelheid zonnepanelen bij Rijnenburg ingewikkeld voor de weidevogels maar heeft hier uiteindelijk mee ingestemd. Wat de heer Te Hoonte zegt over vlees eten klopt omdat het vlees uiteindelijk ergens anders wordt geproduceerd. Dit gebeurt echter wel op aanvraag van inwoners, de horeca of de gemeente Utrecht.

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat men met deze redenatie ook een stuk energie elders mag opwekken in plaats van in de gemeente.

De heer **Van Heuven** (PvdD) adviseert om zo snel mogelijk op zoveel mogelijk plaatsen duurzame energie te gaan opwekken, maar dit ook zo snel en veel mogelijk

in Utrecht te gaan doen. Hij gelooft dat er nog meer in Utrecht kan dan dat er nu gebeurt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is het ermee eens dat er meer kan dan er nu gebeurt. De verhouding tussen de opgewekte energie en de bevolkingsdichtheid van de gemeente is een complicerende factor waar men rekenschap aan moet geven.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) geeft aan dat de discussie over klimaatneutraal in 2030 al heel lang terugkomt. Hij vraagt hoe de PvdD dit wil gaan doen vanaf nu. Deelt de PvdD dat men er met alleen neerzetten van windmolens niet is?

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat er essentiële tijd is verloren. In Rijnenburg loopt men drie jaar achter op de planning. De discussie over klimaatneutraal was vorig jaar en hij wil dit niet overdoen. Hij wilde zeggen dat inwoners moedeloos worden van het groene verhaal dat alles goed gaat.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat de PvdD opnieuw voorstelde de indicator te laten staan of door te trekken naar 2030. De PvdD zei dat men dit kan halen. Zijn vraag is of men dit in 2030 haalt met de windmolens.

De heer **Van Heuven** (PvdD) denkt niet dat de gemeente het nog zou kunnen halen. In de Programmabegroting staat echter nog steeds de doelstelling klimaatneutraal 2025.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) hoorde duidelijk dat de PvdD zei dat de gemeente dit nu niet meer gaat halen. Het zijn dus loze woorden van de PvdD dat dit alsnog zou kunnen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat dit geen loze woorden zijn. Als de PvdD een plan zou moeten maken voor klimaatneutraal in 2030 zou het misschien haalbaar zijn maar dan moeten er andere keuzes worden gemaakt en veel geldstromen om worden gegooid.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vervolgt zijn betoog:

- Bij de Programmabegroting van 2022 stelde de PvdD voor bedrijven verantwoordelijk te maken voor hun eigen zwerfafval in een straal van 150 meter, en om een soort zwerfafval award voor te stellen voor de meest vervuilende bedrijven en merken om hen publiekelijk te namen en shamen. De wethouder zou hiermee bezig gaan en hij vraagt hoe dit ervoor staat in het nieuwe college.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zou het beter vinden om hier een meer positieve draai aan te geven en een prijs uit te reiken aan een bedrijf dat een goed voorbeeld geeft in het schoonhouden van de openbare ruimte.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat het meer confronterend is wanneer gezegd wordt welk bedrijf een supervervuiler is. Vorig jaar vond de toenmalige wethouder dit een goed idee. Als het positiever kan is dat leuk maar het is nog leuker om de grootvervuilers te laten zien dat ze grootvervuiler zijn.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt dit jammer om te horen. Zij vraagt of hij het ermee eens is dat veel bedrijven hun best doen maar afhankelijk zijn van hun klanten die dat vervuilende gedrag vertonen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat het daarom interessant is om beide zaken samen te doen: Bedrijven hun rommel op te laten ruimen. Als zij dit niet doen zwerft hun afval door de hele stad en kan men hen hier in het openbaar op aanspreken.

De heer **Peters** (D66) vraagt of de heer Van Heuven weet dat er vanaf 1 januari 2023 een productverantwoordelijkheid op zwerfafval komt. Dit betekent dat de vervuiler en de producenten, gaan betalen voor alles wat er in het zwerfafval komt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) weet dit maar heeft hier niet veel positief vertrouwen in omdat de producenten ook heel lastig hebben gedaan over het invoeren van statiegeld op kleine verpakkingen. Het een sluit het ander niet uit en iemand die verkoopt is niet altijd de producent. Een fastfoodbedrijf heeft vaak zijn eigen verpakkingen niet gemaakt maar kan wel zijn rommel opruimen.

De heer **Peters** (D66) vraagt of de heer Van Heuven wil dat er dubbel betaald gaat worden voor dingend die in het zwerfafval komen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat hij het niet had over betalen maar over opruimen. De PvdD zou graag willen dat het opruimen opgerekt wordt tot een straal van 150 meter in plaats van 25 meter zoals nu, zodat meer bedrijven hierop aangesproken kunnen worden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dit een goed idee. Hij vraagt of het wellicht beter zou zijn om deze bedrijven verleiden om na te denken hoe zij kunnen opruimen, in plaats van met regelgeving te komen. Hij adviseert om de wethouder te vragen alle bedrijven digitaal op te roepen in de omgeving van hun bedrijf op te ruimen.

De heer **Van Hueven** (PvdD) beaamt dat er veel zwerfafval ligt en is benieuwd naar de mogelijkheden dit op te lossen. Hij is voorstander van het invoeren van een regelgeving, maar over de invulling zou eerst een debat moeten worden gevoerd. Positief aanspreken helpt niet altijd.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vervolgt zijn betoog:
- GroenLinks stelde goede vragen over de oude WAO-norm en de PvdD sluit zich hierbij aan.
- Hij heeft al iets gezegd over de nascheiding van plastic in het debat met mevrouw Heijne en hij is benieuwd hoe het college hierop reageert.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Van der Zweth (PvdA).

De heer **Van der Zweth** (PvdA) start zijn betoog:
- In het nieuwe coalitieakkoord staat betaalbaar wonen voorop. Geen woningmarkt maar volkshuisvesting en er komen vel goede voorstellen, zoals de verhuurdersvergunning. Het is belangrijk om deze uitgangspunten goed te bespreken als het voorstel naar de raad komt. De PvdA roept de raad op om

dit goed invulling te geven. Het is beter om goed te zijn in plaats van snel, zodat de raad goed in positie staat. Bij de leegstandsverordening mag men best de randen opzoeken om alles op alles te zetten om speculanten tegen te gaan.
- De PvdA stelde eerder vragen over de kraakactie in de binnenstad en vraagt de wethouder of dit ook voor kantoorpanden gaat gelden. Als het aan de PvdA ligt wel.
- Na de technische vragen bleek dat de middelen die nog niet gebruikt waren in 2022 opgespaard worden en benut om een stevige goede start in 2023 te maken. De PvdA vindt dit positief.
- De opkoopbescherming is een belangrijke zaak. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de gemeente dit verder gaat uitbreiden. De PvdA vraagt de wethouder wanneer dit naar de raad komt.
- De prestatieafspraken worden dit jaar een belangrijke versie omdat men het gaat hebben over de stop van de verkoop van sociale huur en een gemiddeld woonoppervlak van 65 m2. Er komt een nieuw kader voor sloop nieuwbouw. Dit zijn belangrijke stappen vooruit en de PvdA is benieuwd naar de stand van zaken.
- Een belangrijk punt is het onderhoudsniveau van corporatiewoningen als gesproken wordt over sloop of renovatie. Uit de praktijk weet men dat dit niet altijd klopt. Er zijn schrijnende situaties omdat de woningen heel slecht zijn geworden. De PvdA is benieuwd wat de wethouder wil gaan doen en denkt aan voorstellen om dit goed te regelen.
- De PvdA sluit zich aan bij het punt van het CDA over huurdersparticipatie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) merkt op dat de PvdA veel vraagt aan de woningcorporaties en vraagt hoe dat pakket gaan wegen. Staan er dingen bovenaan hun lijstje? Wat gebeurt er als dingen niet doorgaan of op de lange baan worden geschoven?

De heer **Van der Zweth** (PvdA) antwoordt dat dit juist behoorlijk gebalanceerd is. Aan de ene kant wordt gevraagd om te stoppen met de verkoop van sociale huur, verduurzaming en onderhoud op goed niveau en aan de andere kant gaat de verhuurdersheffing er landelijk vanaf en zegt de gemeente dat sociale huur altijd corporatiehuur is. De gemeente gaat een actief grondbeleid voeren zodat men hier andere prijzen voor kan vragen. Dit is vanuit twee kanten. Het kost de corporatie wat, maar het brengt ze ook wat. Belangrijk voor de PvdA is dat ze een grotere positie in het grondbeleid van Utrecht krijgen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vervolgt zijn betoog:
- De PvdA vindt het belangrijk om te zoeken naar bewoners die al een binding hebben met hun stad of wijk en hoe men hen hier een positie in kan geven. De PvdA heeft al vaker gevraagd of de inschrijving bij Woningnet vanaf 16 jaar kan ingaan. Dat betekent dat men al ingeschreven kan zijn als men in Utrecht woont. Dat kan mensen een kans geven die langdurig thuis wonen en in de buurt willen blijven wonen.
- De wijkaanpak Samen voor Overvecht is het ultieme voorbeeld van een investering voor gelijke kansen. Het is goed om door te gaan met Samen voor Overvecht. De positieve ontwikkeling is broos maar het is belangrijk om dit door te zetten. Nog meer van belang is dat de wijkaanpak iets van de

bewoners wordt en herkent en erkent wordt als nuttig. De PvdA is benieuwd naar de eerste stappen van de nieuwe wethouder hierop. De PvdA sluit zich aan bij de vragen van D66. Er komen gebiedsaanpakken voor andere wijken en de PvdA is hier verheugd worden. Hij adviseert om hiervan een plan van de wijk, voor de wijk te maken. Hij onderstreept het belang om de gebiedsakkoorden met de commissies te bespreken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vervolgt zijn betoog:

- Er zijn veel regelingen en mogelijkheden maar veel bewoners weten hier niets van. Dit vraagt op sommige vlakken in sommige wijken en buurten een andere aanpak om deze mensen te bereiken. Uiteindelijk moet men meer langs de deuren gaan.

De heer **Peters** (D66) deelt dit en adviseert om de regelingen voor lage inkomens in andere talen beschikbaar te stellen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt dit een goed idee maar volgens hem is men er dan nog niet. Daarom adviseert hij om langs de deur te gaan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vervolgt zijn betoog:

- De PvdA vindt sociale verduurzaming heel belangrijk. De duurzame transitie lukt alleen als men iedereen hierin meekrijgt. De sociale duurzaamheidaanpak staat in het Coalitieakkoord maar de Programmabegroting mist doelstellingen en indicatoren daarover. Hij vraagt of het college bereid is dit toe te voegen, zodat men hierop kan sturen.
- De PvdA mist in de Programmabegroting het sociaal energiebesparingsoffensief. Dit staat wel duidelijk in het Coalitieakkoord. Het is belangrijk om iedereen hierin mee te krijgen. Hij vraagt het college welke inzet en middelen hiervoor beschikbaar worden gesteld en of de wijze waarop dit wordt ingezet explicieter kan worden gemaakt.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Passier (Volt)

Mevrouw **Passier** (Volt) start haar betoog:

- De haalbaarheid van klimaatneutraliteit is al besproken. Het klimaatneutraal maken van nieuwe projecten werd in de commissie Economie en Ruimte doorverwezen naar deze commissie. Zij vraagt of de wethouder het met Volt eens is dat Utrecht de ambitie klimaatneutraal integraal moet gaan aanpakken en dat dit niet alleen bij deze commissie hoort.
- Er werd gezegd dat men klimaatneutraal Utrecht niet gaat halen. Zij vraagt wat men wel gaat halen, waar men nu staat en wat er nog moet gebeuren.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) is verrast dat Volt deelt dat klimaatneutraal lastig wordt op dit grondgebied. Er zijn veel concrete doelstellingen geformuleerd en zij vraagt wat Volt meer of anders willen dan dat er al benoemd is.

Mevrouw **Passier** (Volt) antwoordt dat het in een aantal keuzes zit en waar geldstromen naartoe gaan. Een aantal zaken gaat Utrecht niet halen, maar men kan wel meer doen. Op het gebied van bouwprojecten kan men bijvoorbeeld

klimaatneutraal bouwen. Dit kost veel geld en Volt zou hier meer geld naartoe willen laten gaan om grotere stappen te kunnen zetten.

Merouw **Heijne** (GroenLinks) concludeert dat Volt mooie woorden heeft maar weinig concreet kan zeggen. Wat er anders en beter gedaan moet worden.

Mevrouw **Passier** (Volt) vervolgt haar betoog:

- In de beantwoording van de technische schriftelijke vragen op de Programmabegroting staat dat in de Klimaatvisie doelstellingen opgenomen gaan worden voor de opwek van duurzame energie en dat dit niet in de Programmabegroting staat. In de Programmabegroting staat dat alle mogelijkheden van duurzame energieproductie zijn benut. Zij vraagt of de wethouder kan aangeven hoe zij weet dat er voldoende gereserveerd is om daadwerkelijk alle mogelijkheden over duurzame energieproductie te benutten en wat betekent dit?
- Met betrekking tot burgerparticipatie is Volt blij dat er een klimaatberaad wordt georganiseerd. € 50.000 lijkt hiervoor wat weinig aangezien tijdens de stadsgesprekken over energie in 2015 € 500.000 werd begroot. Zij vraagt om een toelichting waarom
  € 50.000 genoeg is.

De heer **Peters** (D66) merkt op dat D66 dezelfde vraag had. Dit is in de schriftelijke ronde voorbijgekomen. Hierbij werd aangegeven dat, wanneer dit meer kost dan € 50.000, er middelen gezocht kunnen worden uit het geld dat de gemeente krijgt uit het Klimaatakkoord.

Mevrouw **Passier** (Volt) antwoordt dat zij deze beantwoording niet heeft gezien.

De heer **Dijkstra** (EénUtrecht) vraagt of Volt kan aangeven aan welke eisen het klimaatberaad zou moeten voldoen wil het een burgerberaadstatus hebben.

Mevrouw **Passier** (Volt) wil dat er een grote groep mensen wordt uitgenodigd en dat van elke bevolkingsgroep deelnemers aanwezig zijn, het liefst ook experts om samen te kijken hoe de doelen behaald kunnen worden. De doelen moeten van tevoren worden aangegeven vanuit de gemeente. De toezegging dient te worden gedaan dat de gemeente de oplossingen die worden aangedragen probeert uit te voeren.

Mevrouw **Passier** (Volt) vervolgt haar betoog:

- Met betrekking tot energieneutraal vraagt zij welk doel wel haalbaar is. Hoever is men en wat moet er nog gebeuren?
- In de Programmabegroting staat dat de productie van meer duurzame- en betaalbare sociale huurwoningen tot een verkorting van de wachttijd zal leiden. Zij vraagt welke wachttijd het doel is.
- Volt is blij met de afgesproken percentages sociale huur en middenhuur maar heeft vragen bij de oppervlakte van de gerealiseerd huurwoningen omdat het een trend lijkt te zijn dat voor de maximale huurprijs minimale woonoppervlaktes worden gerealiseerd bij de betaalbare woningen. Zij vraagt wat de wethouder hiervan vindt en wat zijn verwachtingen zijn voor de toekomst.

De **voorzitter** geeft het woord aan Mevrouw Oudejans (Student en Starter).

Mevrouw **Oudejans** (Student en Starter) start haar betoog:

- Student en Starter blij is met de mooie kansen op het gebied van wonen. In de Programmabegroting staat Utrecht koers houdt in het toevoegen en behouden van betaalbare sociale huurwoningen. Laatst liep men in een debat tegen onbetaalbare sociale huurwoningen aan vanwege de hoge servicekosten. De wethouder gaf aan dat er aan de voorkant goede afspraken gemaakt moeten worden met projectontwikkelaars over de te hoge servicekosten, maar er zijn nog steeds nieuwbouwprojecten waar dit niet goed blijkt te gaan. In Q1 komt er een brief met de uitkomsten van het gesprek met Changes maar in de tussentijd lopen gesprekken met ontwikkelaars. Tussen nu en Q1 2023 moet de gemeente ervoor zorgen dat dit soort situaties niet meer voorkomen. Hoe zorgt de wethouder ervoor dat er nu al een duidelijk signaal wordt gegeven aan de ontwikkelaars dat deze vorm van sociale huur of studentenhuisvesting niet wenselijk zijn in Utrecht?
- Daarnaast ziet Student en Starter dat de ambitie op de wachttijden van sociale huur verlaagd is met een half jaar. Zij vraagt of de ambitie op 4,5 jaar wachttijd kan blijven.
- Student & Starter sluit zich aan bij de vraag van D66 om blijvende aandacht te geven aan onzelfstandige studentenhuisvesting in het Actieplan Studentenhuisvesting.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt waar de 4,5 jaar wachttijd vandaan komt en hoe Student & Starter denkt dit te kunnen realiseren.

Mevrouw **Oudejans** (Student en Starter) antwoordt dat dit in de Programmabegroting staat. Zij gelooft dat Utrecht al hard bezig is met het toevoegen van extra woningen. De ambitie van 4,5 jaar moet wat haar betreft gelijk blijven aan voorgaande jaren.

Mevrouw **Oudejans** (Student en Starter) vervolgt haar betoog:

- Met betrekking tot houtstook is het doel van Student & Starter om de emissie van PM3 te realiseren. Er wordt bij sociale huurwoningen gekeken naar het gebruik van houtstook. Maar nog niet genoeg aan gedaan. Zij sluit zich aan bij de vraag van GroenLinks omtrent indicatoren.
- Student & Starter sluit zich aan bij de PvdA omtrent het informeren van bewoners om de verduurzaming te verbeteren, door bijvoorbeeld langs de deur te gaan.
- Het is een uitdaging om de hoeveelheid afval zoveel mogelijk te verminderen of her te gebruiken maar men ziet spullen van verhuizende studenten in containers die naar de stort gaan, terwijl deze spullen nog prima een tweede of derde leven kunnen krijgen. Is de wethouder bereid om in gesprek te gaan met onderwijsinstellingen en de SSH over het recyclen of upcyclen van deze producten? Student & Starter gaat graag in gesprek om mee te denken over de invulling hiervan. Dit sluit deels aan bij het punt van GroenLinks over het kaal opleveren van een woning.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Al Abassi (DENK).

De heer **Al Abassi** (DENK) start zijn betoog:

- Het college heeft de ambitie om 40% sociale huurwoningen, 35% middenhuur en 25% duurder segment te realiseren. DENK maakt zich zorgen over het percentage sociale huurwoningen, aangezien 66% van alle Utrechters minder verdient dan € 32.000 op jaarbasis. Bij de totale populatie die valt onder de sociale huurwoningen is dit percentage zelfs hoger. Dit betekent dat 66% van de Utrechters genoegen moet nemen met maximaal 40% van de koek. Daarnaast verdient slechts 5% van Nederland meer dan € 70.000 per jaar en heeft deze groep recht op 25% van de koek. Hij heeft een taartdiagram gedeeld waarin deze cijfers in beeld zijn gebracht. Bij die 40% kunnen nog allerlei groepen voorrang krijgen, zoals vluchtelingen met een vergunning, agenten, verpleegkundigen en leraren. DENK vraagt zich af of de huidige verdeling van de koek eerlijk is.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vraagt of het in het tartdiagram gaat om het inkomen per persoon of per huishouden.

De heer **Al Abassi** (DENK) antwoordt dat dit het percentage inkomen is, verdeeld over alle Utrechters. Hij neemt aan dat dit per persoon is.

Mevrouw **Meerding** (VVD) geeft aan dat dit een relevant verschil maakt. Er zijn meerpersoonshuishoudens met meer- of 1,5 inkomen. Zij vraagt de heer Al Abassi of dit verschil kan maken in de cijfers.

De heer **Al Abassi** (DENK) beaamt dit. DENK vindt dat er vanuit de burgers geredeneerd moet worden. Iedere burger moet vanuit zijn/haar inkomen kunnen komen tot een woning en niet afhankelijk zijn om aan te sluiten bij iemand anders.

Mevrouw **Meerding** (VVD) is ermee eens dat dit de meest ideale situatie zou zijn en meldt dat dit is iets waar de VVD naar streeft. De realiteit is echter dat er veel mensen zijn die wel samenwonen, een gemeenschappelijk inkomen hebben en kosten delen. Hierdoor worden de cijfers van de heer Al Abassi anders en moeten deze in een andere context geplaatst worden.

De heer **Al Abassi** (DENK) antwoordt dat de cijfers worden gebracht zoals ze zijn. 66% van de inwoners verdient onder de € 30.000. De sociale huurgrens ligt op € 40.000. Hij kan verzekeren dat het percentage dat onder de sociale huurgrens zit meer is dan 40%. Hij vraagt waarom de VVD minder sociale huurwoningen wil in plaats van meer.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) geeft aan dat het taartdiagram gaat over het gemiddeld inkomen per buurt. Dit gemiddelde kan uit hele verschillende inkomens bestaan. Landelijk vallen 3,8 miljoen huishoudens in de doelgroep van sociale huur op 8,12 miljoen huishoudens in heel Nederland (45- tot 46%). Dit is een ander getal dan de heer Al Abassi oppert. Hij vraagt wat het punt is dat DENK wil maken. Is het percentage van 40% sociale huur niet goed genoeg?

De heer **Al Abassi** (DENK) antwoordt dat de VVD begon met de aftrap dat er minder sociale huurwoningen moesten komen. Hij vroeg of de VVD heeft gekeken naar de verdeling van de inkomsten binnen Utrecht en hoe de VVD tot dit standpunt is gekomen. Het taartdiagram schetst een ander standpunt. De PvdA is ervan overtuigd

dat het aantal huishoudens dat recht heeft op sociale huur 46% is, maar ook dat sluit niet aan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of DENK het eens is dat de 40% sociale huur een goede zaak is.

De heer **Al Abassi** (DENK) antwoordt dat DENK blij is dat dit percentage van 35% naar 40% is gegaan, maar hij probeert in zijn bijdrage duidelijk te maken dat hij kritisch is op 40%. De heer Van der Zweth gaf aan dat het percentage huishoudens dat in aanmerking komt voor sociale huur 46% is. Waarom sluit de gemeente niet aan bij een hoger percentage? DENK heeft in zijn programma 50% staan.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt of DENK het eens is dat het vooral belangrijk is om scheefwonen tegen te gaan, ervoor te zorgen dat de juiste doelgroep in het juist segment zit en meer segmenten toe te voegen, zodat mensen juist kunnen doorstromen uit een sociale huurwoning; zodat daadwerkelijk de sociale huurwoningen voor mensen beschikbaar komen die dit nodig hebben.

De heer **Al Abassi** (DENK) antwoordt dat DENK voorstander is van het aanpakken van scheefwonen. Sommige groepen in Utrecht (Moslims) worden gedwongen om scheef te wonen omdat zij niet kunnen kopen vanuit het renteaspect. DENK heeft hierover een motie ingediend en hoopt dat met dit soort initiatieven scheefwonen tegen wordt gegaan. Wanneer het CDA moties indient om scheefwonen tegen te gaan staat DENK aan hun zijde.

De heer **Al Abassi** (DENK) vervolgt zijn betoog:

- De Utrechters met een dikke portemonnee krijgen dus een veel groter deel van de koek. Het gaat hier niet over bezittingen maar over woningen, een grondwettelijk recht van allemaal. Als gekeken wordt naar de grootte van de woningen is het nog oneerlijker. De sociale huurwoningen worden steeds kleiner en de woningen in het duurdere segment zijn veel groter, waarmee er een enorme mismatch is in de verdeling van de woningen. Als naar het aantal vierkante meters wordt gekeken is het percentage dat de sociale huurgroep krijgt zelfs nog kleiner. De grootste problemen liggen vooral bij deze kwetsbare groep. Wat gaat het college doen om deze groep beter te helpen? DENK pleit voor 50% sociale huurwoningen waarbij ook rekening wordt gehouden met het aantal vierkante meters. Wat vindt het college hiervan?
-

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat het zoeken is hoe men sociale huurwoningen vergroot. In het coalitieakkoord is afgesproken dat gegaan wordt naar gemiddeld 65 m2. Hij vraagt of dit is wat DENK zoekt.

De heer **Al Abassi** (DENK) antwoordt dat de sociale huurwoningen per definitie kleiner zijn dan de middenhuur en de vrijesectorwoningen. DENK wil dat een woning duurder mag zijn omdat hij met duurder materiaal gebouwd is, of er mooier uitziet, maar niet omdat een woning groter of kleiner is. Wanneer er een maximaal aantal vierkante meters wordt ingebouwd voor huurwoningen zou men dit ook moeten doen voor het duurdere segment, zodat alsnog het grondwettelijk recht eerlijk verdeeld wordt over alle Utrechters.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) geeft aan dat de sociale woningen hier niet betaalbaarder van worden, aangezien ze meer oppervlakte hebben. Hij vraagt wat DENK concreet voorstelt.

De heer **Al Abassi** (DENK) snapt niet waar de heer Van der Zweth met zijn vraag naartoe wil. DENK wil aanhaken bij artikel 22 van de grondwet. Dat betekent dat de gemeente zijn uiterste best doet om iedereen te huisvesten en niet dat mensen met een dikkere portemonnee meerdere woningen hebben.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt dit een andere discussie. DENK geeft aan zorgen te hebben dat veel sociale huurwoningen te klein zijn. Het is complex om dit op te lossen. Hij vraagt of DENK de afspraak in het Coalitieakkoord omtrent 65 m2 niet goed vindt, en wat DENK zelf voorstelt. Hij concludeert dat er geen alternatief wordt geboden.

De heer **Al Abassi** (DENK) antwoordt dat er wel alternatieven zijn. De gemeente zou kunnen beginnen met het niet slopen van de sociale huurwoningen die er nu zijn. Als de sociale huurwoningen gesloopt zijn moet hetzelfde aantal vierkante meters worden teruggebouwd. DENK heeft hier destijds een motie over ingediend die niet door de PvdA werd gesteund. Betaalbaarheid draait om politieke keuzes. Utrecht kiest voor zaken waar hij het geld op wil inzetten en dit is een kwestie van prioritering.

De heer **Al Abassi** (DENK) vervolgt zijn betoog:
- DENK vraagt of het college het eens is dat wonen een grondrecht is en dat Utrechters die het breed hebben in wezen niet meer en grotere woningen mogen hebben dan Utrechters met een minder dikke portemonnee. Wanneer de ene Utrechter geen woning heeft en de andere Utrechter meerdere- en grotere woningen bezit wordt afbreuk gedaan aan artikel 22 van de grondwet. DENK is voor betaalbare woningen voor iedereen, waarbij inkomen niet bepalend is.

Er volgt een korte schorsing van enkele minuten.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Alblas (ChristenUnie)

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) start haar betoog:
- De ChristenUnie is blij met het aardgasvrij maken van huizen omdat dit Utrecht een stap dichter naar een fossielvrije stad brengt. De ChristenUnie was ietwat teleurgesteld in de inleidende begrotingsteksten. Het waren mooie woorden maar het bleef onduidelijk wat er echt gaat gebeuren. De ChristenUnie is blij met de uitvoeringsbrief coalitieakkoord planning op hooflijnen omdat dit in elk geval deels een overzicht geeft van wat men komend jaar kan verwachten. Zij wacht met smart op de concrete plannen.
- Het mag altijd ambitieuzer en zij wil de wethouder en ambtenaren uitdagen om steeds te kijken naar wat wel kan, juist omdat het moeilijk is om voldoende personeel te krijgen. De ChristenUnie vraagt de wethouders of zij bereid zijn om werk te maken van minder plannen maken en zich meer te richten op de uitvoering.

- Over energie liggen mooie ambities en concrete plannen die hopelijk waargemaakt kunnen worden.
- Duurzaam bezig zijn is belangrijk, maar Utrecht moet niet vergeten dat dit niet voor iedereen in de stad geldt. Bewustwording dient daarom steeds te worden meegenomen, ook in het beleid. Alles wat wordt gedaan rondom klimaat en beleid moet zichtbaar en gemakkelijk vindbaar zijn, zowel online als offline. Zij vraagt de wethouder om te zorgen voor laagdrempelige fysieke locaties waar mensen informatie kunnen inwinnen rondom de volledige breedte van duurzaamheid en klimaat. Zij denkt hierbij aan buurtcentra of winkelcentra. Zij vraagt of de wethouder bereid is om hiernaar te kijken en hier uitvoering aan te geven. Wellicht kunnen zaken gebundeld worden om dit zo efficiënt mogelijk te doen.
- De ChristenUnie vindt participatie vanaf het begin belangrijk, met duidelijke kaders zodat de verwachtingen helder zijn. Dit kan meer draagvlak creëren voor de groene plannen.
- Zonneschermen lijken uit het straatbeeld verdwenen, maar de ChristenUnie ziet ze graag terugkomen om voorbereid te zijn op de hitte in de stad. Zonneschermen zijn veel energiezuiniger dan een airco. Zij vraagt of al bestaande subsidies of potjes hiervoor kunnen worden ingezet, of worden toegevoegd. Een goede communicatie hierover is vervolgens belangrijk.

De heer **Peters** (D66) beaamt dat zonneschermen klimaattechnisch beter zijn dan airco. Bomen zijn echter nog beter en hij vraagt hoe de ChristenUnie dit ziet.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) beaamt dit maar bomen zijn niet overal haalbaar.

De heer **Te Hoonte** (VVD) hoorde van winkeliers dat zij aan de buitenzijde geen zonneschermen mogen ophangen, en vooral geen uitvalzonneschermen. Blijkbaar is dit in het bestemmingsplan vastgelegd. Hij vraagt of de ChristenUnie het een goed idee vindt om te kijken naar plekken in de stad waar de gemeente zonneschermen verbiedt, en waar dit mogelijk zou zijn.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) wist niet dat dit op sommige locaties niet mocht. Zij vindt het een goed idee om hier door het college naar te laten kijken.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) vervolgt haar betoog:
- Flexplekken in het stadskantoor zijn vaak beschikbaar. Het lijkt haar een mooi idee om deze plekken aan te bieden als warme werkplekken. Zij vraagt of de wethouder bereid is dit idee over te nemen.

De **voorzitter** twijfelt of dit de plek is om deze vragen te stellen maar wacht de reactie van het college af.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) vervolgt haar betoog:
- Klimaatadaptatie is belangrijk, maar klimaatmitigatie is nog belangrijker. Een circulaire economie draagt hier een belangrijk deel aan bij. De ChristenUnie is dan ook blij met de plannen die bijdragen aan een circulaire stad. Op kleinere schaal wordt in sommige Nederlandse steden gewerkt met doneringen bij prullenbakken, en zij heeft vernomen dat Utrecht gesprekken voert om aan te

sluiten bij een pilot. Zij vraagt op welke schaal dit in Utrecht ingevoerd zou kunnen worden en of de wethouder hier een update van kan geven.

De heer **Peters** (D66) heeft een vertegenwoordiger van de daklozen gevraagd hoe zij ertegen aan zouden kijken om op deze wijze een centje bij te verdienen. Zij gaven aan hier geen voorstander van te zijn. Hij vraagt of de ChristenUnie dan nog steeds voorstander is.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) denkt dat het goed is om dit bij een deel van de doelgroep te vragen. Dit hoeven niet alleen daklozen te zijn. Hier moet men gezamenlijk goed over nadenken.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) vervolgt haar inbreng:

- De ChristenUnie is blij met de aandacht voor kringloopwinkels en verheugt dat steeds meer mensen die weten te vinden. Men ziet regelmatig minibiebjes bij woningen en zij zou weggeefkastjes een mooie aanvulling vinden hierop. Zij vraagt de wethouder of hiervoor een actie gedaan kan worden om bewoners te stimuleren hun spullen een tweede leven te geven.
- Met betrekking tot afval is de ChristenUnie het met GroenLinks eens om te kijken naar de verschillende wijken in plaats van naar het totaal, zodat men dit concreet kan gaan verbeteren.
- Met betrekking tot wonen is de ChristenUnie het eens met GroenLinks dat het goed zou zijn om het terugbrengen van huurwoningen naar de originele staat uit de prestatieafspraken te halen.
- Met betrekking tot Samen voor Overvecht sluit de ChristenUnie zich aan bij GroenLinks en D66. Zij vraagt wat de concrete plannen zijn voor Samen voor Overvecht. De ChristenUnie vindt het belangrijk aan de voorkant te weten wat de plannen zijn en waar de middelen uit het Coalitieakkoord de komende jaren voor worden ingezet.

De **voorzitter** geeft de heer Dijkstra (EénUtrecht) het woord voor zijn bijdrage.

De heer **Dijkstra** (EénUtrecht) start zijn betoog:

- Het Fonds Betaalbare Woningen is bedoeld voor middeninkomens en blijkbaar niet voor lage inkomens. Iemand met een laag inkomen heeft echter ook het recht om te kunnen kiezen voor huur of koop. Hij heeft hierover een aantal vragen en opmerkingen:
  - Kan de wethouder het fonds openstellen voor investeringen waardoor Utrechters met een lager inkomen gemakkelijker een sociale koop kunnen doen?
  - Is het actieplan al bij enkele projecten van toepassing verklaard? Zo nee, waarom dan niet?
- Leegstandsaanpak is prima. Hier is substantieel geld voor. Het gaat om honderden woningen. De gemeente was supersnel met het regelen van woningen voor statushouders, maar het zou anderhalf jaar duren voor er een verordening komt om de woningen uit de leegstandsaanpak vrij te spelen. Dit schijnt te liggen aan een ambtenaar die geen tijd heeft. EénUtrecht vindt dit een verkeerd signaal. Het beschikbaar krijgen van de woningen is urgent. Hij

vraagt om op korte termijn een aantal belangrijke uitgangspunten vast te stellen zodat dit het maken van een passende verordening versneld.
- In de Programmabegroting staan geen opbrengsten geboekt. Klopt dat en hoe kan dat?
- Het klimaatberaad is een stap in de goede richting. Krijgt het burgerberaad een mandaat en valt er nog iets te kiezen? Hoe ziet de wethouder dit?
- Met betrekking tot windmolens gaat EénUtrecht ervan uit dat het gezonde verstand zal overwinnen in de stad en dat de bouw van windmolens op gebouwen niet door zal gaan. Heeft het college een alternatief plan klaarliggen en een schaduwbegroting mochten de windmolens de komende jaren gaan afvallen?
- Kan de wethouder een apart hoofdstuk in de prestatieafspraken laten opnemen over de leefbaarheidsinvestering? Wellicht kan een hoog streefcijfer huurdersparticipatie worden opgenomen in de prestatieafspraken.
- De zelfregeling is EénUtrecht een doorn in het oog. Kan de wethouder toezeggen dit afgeschaft te krijgen in de prestatieafspraken?

De **voorzitter** geeft het woord aan de wethouders voor de beantwoording van de vragen. Hij verzoekt de wethouders om het zo kort mogelijk te houden en bij een toezegging een concrete datum te noemen.

Wethouder **Oosters** beantwoordt de vragen van de VVD:
- Met betrekking tot de vraag over de geluidsnormen meldt zij dat de strengere ambitiewaarden van 63dB worden gehanteerd. Dat is 5dB strenger dan de wettelijke maximale grenswaarde. Deze waarden zijn in de praktijk niet altijd haalbaar maar vragen in voorkomende situaties wel om een stevige motivatie. De ontwikkelaars moeten afwijkingen goed kunnen onderbouwen. Zij geeft een inhoudelijke toelichting waarom dit soms niet wordt gehaald en voegt toe dat het niet halen van de norm geen reden is om de ambitie te verlagen.
- Op de vraag wat er onder de portefeuille Emissieloos Vervoer hangt antwoordt zij dat zij graag met de heer Te Hoonte de lijst met specifieke dossiers wil langslopen. Het gaat om de duurzame stadlogistiek, tankstations in combinatie met luchtkwaliteitsmaatregelen. In de volgende Programmabegroting zal dit inzichtelijker worden gemaakt.
- Hetzelfde geldt voor de vraag over houtstook. Emissieloos vervoer en luchtkwaliteitsmaatregelen, zoals houtstook, vallen als meerjarige investerings- en uitvoeringsprogramma's onder de MPR, dat onderdeel is van het meerjarenprogramma Bereikbaarheid, en de meerjarige budgetten kunnen hiermee beter worden ingezet. Dit is niet heel overzichtelijk en zal worden aangepast in het overzicht bij de volgende Programmabegroting.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dit zeer verhelderend en vind het goed om scherp te krijgen wat het beleidsveld is. Met betrekking tot de 63dB vraagt hij of het de bedoeling is zo min mogelijk verklaringen af te geven dat hier overheen mag worden gegaan.

Wethouder **Oosters** beaamt dat dit het streven is. Het is echter altijd een belangenafweging en er moet gekeken worden wat binnen de grenzen van de ambitie en mogelijkheden valt.

Wethouder **Oosters** beantwoordt de vragen van GroenLinks

- Met de komst van de Omgevingswet worden voor het aspect geluid veel zaken wettelijk gewijzigd. Dit heeft tot gevolg dat het lokale geluidsbeleid herzien moet worden om dit in lijn te brengen met de Omgevingswet. Recent is vernomen dat dit wederom wordt uitgesteld tot 1 juli 2023 om het systeem te kunnen testen en oefenen. Minister De Jonge wil deze tijd benutten door te voorzien in meer ondersteuning van provincies en gemeenten. De gemeente Utrecht gaat volop door met de voorbereiding van de Visie Geluid en trillingen, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wet. Het aspect trillingen is zeker onderdeel van deze visie.
- Zij zegt toe dat het college voornemens is om door te gaan met de planning zoals voorzien. In Q1 van 2023 zal de raad de Nota Omgevingsveiligheid en de Nota Geluid en Trillingen ontvangen. Deze visies kunnen pas in werking treden als de Omgevingswet van kracht is.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) snapt dat de gemeente afhankelijk is van het Rijk maar zij ziet dat de raad elk half jaar een melding krijgt dat de Omgevingswet wordt uitgesteld. Zij adviseert het college zich alvast te beraden wat zij hiermee over een half jaar wil doen omdat zij voorziet dat er over een half jaar wederom een bericht over uitstel komt.

Wethouder **Oosters** herkent dit gevoel en antwoordt dat het college zich bij het maken van de plannen alvast beraadt wat te doen wanneer er weer uitstel komt.

Wethouder **Oosters** vervolgt de beantwoording van de vragen van GroenLinks:

- In Q2 2023 stuurt het college de Visie Luchtkwaliteit en zij begrijpt dat GroenLinks dit al eerder wil in verband met het opnemen van de indicatoren in de Voorjaarsnota van 2023. Dit is echter niet haalbaar. De wethouder zegt toe dat het college in de jaarstukken zal ingaan op waar de gemeente staat ten opzichte van de nieuwe WHO-advieswaarde van 2021.

Wethouder **Oosters** beantwoordt de vragen over de houtstook:

- Momenteel voorziet het college geen zinvolle indicatoren voor houtstook in de stad die iets toevoegt op gemeentelijk niveau. Wel kan het college de komende jaren het aantal verwijderde rookkanalen in Utrecht in beeld brengen en op die manier iets over de voortgang rapporteren.

Wethouder **Oosters** beantwoordt de vragen van het CDA:

- Het CDA heeft gelijk over de Groene Verantwoordingsdag. Zij wil dit graag samen met de raad oppakken. Allereerst zal er een gesprek met het CDA worden gepland over de specifieke wensen en invulling van zo’n dag. Zij doet de handreiking om hier snel een afspraak over te maken.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) vraagt of er een overzicht is welke rookkanalen nog niet verwijderd zijn.

Wethouder **Oosters** vindt dit ingewikkeld en meldt dat dit waarschijnlijk niet gaat lukken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is blij met de beantwoording op haar vraag over de Groene Verantwoordingsdag. Het CDA gaat graag het gesprek aan over de invulling en vraagt op welke termijn. Het CDA staat open voor het aansluiten van andere partijen.

Wethouder **Oosters** antwoordt dat het hier gaat om een handreiking voor het zo snel mogelijk maken van een afspraak, maar dat zij hierover niet gaat rapporteren. Zij zal met mevrouw Zwinkels bekijken welke andere partijen interesse hebben.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is nieuwsgierig of men dit al kan koppelen aan de Voorjaarsnota van 2023.

De heer **Peters** (D66) adviseert om met de hele raad een Groene Verantwoordingsdag te maken. Dit is een open uitnodiging want er zijn meerdere partijen die hierover mee willen denken.

De **voorzitter** geeft het woord aan wethouder Streefland.

Wethouder **Streefland** zal kort ingaan op Samen voor Overvecht. De vragen lijken bij verschillende partijen hetzelfde. In het coalitieakkoord is aangegeven dat de gemeente meer focus gaat aanbrengen en hierover meer inzichtelijk wil gaan verantwoorden. Het college is hier al mee bezig. Er gebeurt veel in Samen voor Overvecht en zij kan zich voorstellen dat het heel moeilijk is om dit te zien en hierop te sturen. Daarom is afgesproken om in Q4 2022, of Q1 2023 een sessie te doen in de wijk om beter te zien wat er gebeurt. Met bewoners en professionals is in de wijk een verkenning bezig om te bekijken waar de focus zou moeten liggen op de vijf ambities. Het college zal dit aan de raad voorleggen, inclusief de verantwoording. De verantwoording vindt achteraf plaats waarbij steeds gekeken wordt wat men gaat financieren op de vijf ambities. Dat betekent dat er soms ruimte en flexibiliteit is waardoor momenteel meer geïnvesteerd kan worden op bijvoorbeeld armoede. Zij wil graag een handreiking doen om de raad hier steviger in mee te nemen zodat zij kunnen meedenken of de juiste focus wordt aangebracht. Bij Samen voor Overvecht probeert zij zoveel mogelijk een dag in de week in de wijk te zijn. Zij ziet een positieve trend in de wijk maar het is een lange adem. De aanpak voor de wijk moet duurzaam zijn en vergt veel inzet en tijd. Het bewonersoordeel is gestegen van 4,9 naar 5,7. Het oordeel over buurtaanpakken en de veiligheid zijn eveneens gestegen, maar is tevens wankel. Er zijn ruim 130 mensen, waar men voorheen niet achter de voordeur kwam, geholpen via het sociaal renoveren naar hulpverlening. Dit is een mooie manier om mensen te helpen en te vragen waar zij behoefte aan hebben. Er zijn 400 werkzoekenden aan het werk geholpen. Er is een instroom van 300 leerlingen in talentontwikkelingsprogramma’s van het bewonersinitiatief Durf te Dromen. Het duiden van de cijfers met de mensen is belangrijk. De gemeente probeert steeds meer outreachend te werken, en dichterbij. Zij neemt de raad hier graag in mee. In Q1 2023 zal de rapportage inzichtelijker zijn op de aanscherping die de raad heeft. Momenteel is men met bewoners en professionals bezig met de herprioritering en de wethouder komt hierop zo snel mogelijk terug. Op de vraag van D66 hoe zich dit vertaalt naar de buurtaanpak van andere wijken antwoordt de wethouder dat er meerdere sessies met wijken geweest om de geleerde lessen van Samen voor Overvecht op wijkniveau en buurtaanpakniveau te delen. De focus ligt op maatwerk per buurt omdat hetgeen in de ene wijk werkt, wellicht niet werkt in de

andere wijk. De manager wijkaanpak van Samen voor Overvecht adviseert bij de ontwikkeling en uitvoering van de wijkaanpak in andere gebieden. Op de vraag van de PvdA meldt zij dat het klopt dat er een opgaande lijn is, maar dit is broos. Er zijn veertig vrijwillige wijkambassadeurs. Dit werkt goed maar vergt nabije begeleiding en contact. Ingewikkelde systemen moet men soms ombuigen en het is echt learning on the job. De oproep vanuit de raad is duidelijk en het college zal meer inzichtelijkheid en sturingsmogelijkheden in Q1 2023 bieden.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vraagt waarom nu al wordt gestart met het uitrollen naar andere wijken als er nog geen eindevaluatie ligt van Samen voor Overvecht.

Wethouder **Streefland** antwoordt dat er wel een evaluatie ligt omdat Samen voor Overvecht jaarlijks in mei uitgebreid wordt gemonitord. Dit wordt gebruikt voor de andere wijkaanpak waarbij erop wordt gelet dit niet direct te kopiëren naar andere wijken. Zij zal trachten deze rapportage leesbaarder te maken in de volgende versie.

De **voorzitter** concludeert dat de raad in de tweede termijn zit en informeert of er nog vragen zijn voor wethouder Streefland.

De heer **Bakker** (D66) vraagt of er uit de aanpak Samen voor Overvecht principes gehaald kunnen worden van zaken die wel/niet goed werken.

Wethouder **Streefland** antwoordt dat zij net de eerste analyse heeft ontvangen waarin dit punt aan de orde komt. Zij zal de eerste lessen hiervan delen in Q1 2023.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder De Vries

Wethouder **De Vries** doorloopt de vragen:

- Op de vraag waarom 40% sociale huur in nieuwbouwprojecten antwoordt hij dat het college wonen als een recht ziet. Tegelijkertijd is de situatie urgent. De vraag uit aandachtsgroepen wordt steeds groter en woningen worden altijd duurder. De gemeente wil daarom woningen aan de onderkant toevoegen. Het college ziet tevens dat er een vraag ligt in het middensegment en hier is een actieplan voor. Vanuit het Rijk komt hier een sterkere wet- en regelgeving op en de raad gaat zich bezinnen hoe hij dit aan kan scherpen.
- Het percentage huishoudens is een technische vraag. Binnenkort komen de cijfers uit het Onderzoek Wonen 2021, waarin de woonvraag en de koppeling met het inkomen in beeld zijn. De raad zal hierover in Q1 2023 worden geïnformeerd.
- Op de vraag omtrent het woningdelen antwoordt hij dat handhaven moet vanwege de geldende regelgeving; maar wanneer de gemeente een handhavingsverzoek krijgt kan bij drie personen een vergunning worden aangevraagd door de verhuurder. Dit heeft te maken met de lichte leefbaarheidstoets en hier zitten geen compensatiekosten aan vast. De gemeente anticipeert op de situatie door een ruime begunstigingstermijn en ziet af van de bestuurlijke boete bij de verhuur aan drie personen.
- Op de vraag over in gesprek gaan met ontwikkelaars antwoordt hij dat dit een RO-vraag is. Hij deelt deze zorg met de raad en komt hier nog op terug.
- Op de vraag over woningcorporaties van GroenLinks antwoordt hij dat de raad binnenkort een brief ontvangt met een overzicht van de ambities die het

college heeft met informatie over de planning en de prioriteiten; onder andere het steunpunt en de verdere aanpak van woningcorporaties. Een verdere uitwerking van de financieringsconstructies van het fonds zal de raad ontvangen in Q2, 2023.
- Op de vraag over bijzondere woonconcepten antwoordt hij dat de rol van kwartiermaker binnen wonen inmiddels is opgenomen in de vaste formatie. Tegelijkertijd vindt hij het bij bijzondere woonconcepten belangrijk een winstwaarschuwing te geven en dit kritisch te bekijken.
- Op de vraag of er bij bouwlocaties aandacht kan zijn voor bijzondere woonconcepten antwoordt hij dat dit er is en dat hierin enkele initiatieven gerealiseerd zijn. Per locatie wordt gekeken wat mogelijk is. Wanneer de gemeente zelf de grond in eigendom heeft kan hij hier beter op sturen.
- Op de vraag of de regels rond dakkapellen en uitbouw helder gemaakt kunnen worden antwoordt hij dat hieraan gewerkt wordt. Begin 2023 wordt de raad via een Startnotitie Nieuw Beleid Dakopbouwen geïnformeerd over de doelen en de reikwijdte samenhangend met welstandsbeleid.
- Op de vraag over het kaal opleveren van de corporatiewoningen antwoordt hij dat dit in essentie de verantwoordelijkheid is van de corporatie. Dit valt niet onder het beleid van de corporaties, maar hij vindt dit een belangrijk punt en zegt toe dit mee te nemen in de gesprekken met de corporaties.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) vermoedt dat het kaal opleveren nog steeds beleid is van de corporaties.

Wethouder **De Vries** vindt dit een extra reden om hierop terug te komen bij de prestatieafspraken.

Wethouder **De Vries** vervolgt de beantwoording van de vragen:
- Omtrent de leegstandverordening is onlangs een raadsbrief verstrekt. Utrecht is toegevoegd aan het experiment zodat de gemeente bij de invoering sneller kan ingrijpen en een marktconforme huur kan voorstellen. Het gaat niet specifiek over de tekst van de verordening maar er moet ook nagedacht worden over de handhaving die veel extra werk met zich meebrengt. Het college zal bij de raad erop terugkomen hoe hij dit zo goed mogelijk gaat doen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) constateert dat de wethouder zegt dat de leegstandsverordening niet de meeste urgentie wordt gegeven maar dat er naar de andere instrumenten wordt gekeken die effect hebben op de korte termijn.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat er veel ambities zijn in het coalitieakkoord. Hij heeft hier geen prioriteitenlijst van, maar de ene ambitie is veel omvattender dan de andere en dat zorgt voor meer tijd. Dit is bedoeld om de excessen op het gebied van wonen tegen te gaan.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) ziet in andere programma’s vanwege de hoeveelheid van ambities vertraging optreden. Zij zoekt hoe men voorkomt dat straks alles vertraagd wordt vanwege onvoldoende capaciteit.

Wethouder **De Vries** vindt dit een goed punt. Er liggen veel ambities en het college voert hierover onderling kritische gesprekken. Er moet veel gebeuren en er zal het komende jaar veel op de raad afkomen. Hij stelt graag hoge realistische ambities en het is aan de raad om het college hierop te controleren.

Wethouder **De Vries** vervolgt de beantwoording van de vragen van het CDA:

- Op de vraag waarom de verkoop van sociale huur stopt en waarom de gesprekken met de corporaties pas na het Coalitieakkoord plaatsvinden antwoordt hij dat de gemeente de corporaties in positie brengt door het voeren van een actief grondbeleid. Dit doet de gemeente door te zeggen dat sociale huur via een corporatie loopt, en door te zeggen dat 40% sociale huur is. In de prestatieafspraken komt men gezamenlijk tot afspraken. De gemeente brengt corporaties in positie en mag tegelijkertijd iets terugvragen. Een belangrijk punt hierbij is het stoppen van de verkoop van sociale huurwoningen. De gemeente wil deze woningen in eigen bezit houden.
- Op de vraag over de evaluatie buurtbinding voor ouderen antwoordt hij dat bij twee nieuwbouwprojecten van Mitros het afgelopen jaar is geëxperimenteerd met buurtvoorrang. Deze resultaten worden momenteel geïnventariseerd en geëvalueerd. In Q1 2023 zal dit worden gedeeld met de raad.
- Op de vraag over Buurland antwoordt hij dat hier verschillende typen huurders wonen. Naar aanleiding van de behandeling van het stedenbouwkundig programma van eisen, eind 2021 heeft Mitros aangegeven dat de huidige huurders kunnen blijven tot het moment van de sloop. De gemeente en Mitros zien de waarde van de community vorming die in Buurland is ontstaan en willen graag gebruik maken van de kennis van de betrokken bewoners. Mitros onderzoekt of deze specifieke mensen kunnen worden ingezet als groepjes bewoners in nieuwe projecten waar zij weer een community kunnen gaan opbouwen.

Wethouder **De Vries** beantwoordt de vragen van D66:

- Omtrent de verschillende instrumenten die men toepast is het goed dat er een evaluatie richting de raad wordt meegenomen. Er komt een nieuwe Huisvestingsverordening en de opkoopbescherming valt hieronder. Het college jaarlijks een update hierover geven aan de raad.
- Omtrent het maken van afspraken bij de prestatieafspraken, met name het verbeteren van de huurdersparticipatie, herkent hij het probleem omdat bij huurdersparticipatie zaken soms niet zo lopen als men wil. De corporaties werken momenteel aan een verbetering van hun Algemeen Sociaal Plan. Dat Algemeen Sociaal Plan is kaderstellend voor het handelen van de corporaties richting huurders en regelt ook hun positie. Op dit moment wordt het nieuwe Algemeen Sociaal Plan juridisch beoordeeld. Na deze toets zal hierover een afspraak worden gemaakt in de prestatieafspraken om zorgvuldig te kijken wat ieders rol hierin is en hoe men dit gezamenlijk kan borgen.
- Op de vraag hoe gewerkt kan worden aan het middensegment antwoordt hij dat dit al is besproken.
- Er was een klein debat tussen het CDA en D66 over woonruimte voor mbo’ers bij Woningboulevard Kanaleneiland. Dit is het project bij de Livingstonelaan. In januari heeft de raad een brief ontvangen over de uitgangspunten die momenteel worden uitgewerkt in de bouwenvelop. Uiteraard zal hierbij zal worden nagedacht hoe mbo-studenten voorrang kan worden gegeven. Begin

volgend jaar is de bouwenvelop gereed en zal zijn collega de heer Eerenberg de raad informeren.

Wethouder **De Vries** beantwoordt de vragen van de PvdA:
- Op de opmerking om de randen op te zoeken in de uitgangspunten van de verhuurdersvergunning antwoordt hij dat dit graag meeneemt. Er zal een raadsbrief komen in Q2 of Q3 2023 met de uitgangspunten, afhankelijk van de invoering van de wet.
- Op de vraag of de leegstandsverordening kan worden ingezet op kantoorpanden antwoordt hij dat dit kan maar dat de kantoorpanden hun functie behouden. De handhaving hierbij moet bekeken worden en dat stuk is niet begroot. Wellicht kan men hier later op terugkomen.
- Op de vraag over het onderhoud van de corporaties, specifiek bij sloop/nieuwbouw, antwoordt hij dat de gemeente het onacceptabel vindt als er sprake is van achterstallig onderhoud wanneer er plannen zijn voor sloop/nieuwbouw. Met corporaties zal hierover het gesprek worden aangegaan. Er wordt een kader gemaakt bij sloop/nieuwbouw dat tevens iets zegt over de rechten van huurders.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of de wethouder kan bevestigen dat in het kader nee/tenzij over sloop ook iets staat over het onderhoud en op welk niveau dat moet zijn.

Wethouder **De Vries** zegt dit toe.

Wethouder **De Vries** vervolgt de beantwoording van de vragen van de PvdA:
- Op de vraag of inschrijven bij Woningnet al vanaf 16 jaar kan antwoordt hij dat momenteel de minimale inschrijfleeftijd 18 jaar is. Dit is vastgelegd in de Huisvestingsverordening. Bij SSH is dit anders en kan dit vanaf 16 jaar omdat SSH niet onder de Huisvestingsverordening valt. Volgend jaar komt er een nieuwe Huisvestingsverordening en hij zal dit idee hierin meenemen.
- Op de vraag over de wijkaanpak antwoordt hij dat de uitgangspunten langs de raad komen omdat hij hier een gezamenlijk debat over wil aangaan. In de wijken zijn veel actieve bewoners en de gemeente gaat bekijken hoe dit samenvalt met de wijkaanpak.

Wethouder **De Vries** beantwoordt de overige vragen:
- De vraag van Volt over de wachttijd heeft hij al beantwoordt in de vorige commissie.
- De vraag van Student en Starter ging specifiek over een eerder debat met Changeis. Eigenlijk heeft de gemeente constant te maken met zaken die in het verleden zijn afgesproken en die men op een andere manier wil gaan doen. Momenteel is er aandacht voor het maken van afspraken over bijvoorbeeld servicekosten in relatie tot de doelstelling en betaalbaarheid van sociale huur.
- Student & Starter vroeg of corporaties langs de deuren kunnen om slecht geïsoleerde woningen te verduurzamen. Als het goed is heeft wethouder Van Hooijdonk de raad geïnformeerd over het langs de deuren gaan met energieboxen en het aanbieden van plusboxen met extra artikelen. Tevens kunnen een aantal fixteams hierbij helpen. Vanuit Mitros is op twee complexen een deur-aan-deur actie gedaan. Portaal is hier eveneens mee bezig en met maatschappelijke organisaties als U Centraal worden momenteel afspraken

gemaakt om op bepaalde onderdelen vrijwilligers in te zetten zodat het tempo hoger kan worden. In november wordt de subsidieregeling voor corporaties opengesteld om versneld panden te kunnen isoleren.
- Hij vindt het betoog van DENK mooi en ideologisch maar het gaat ook om keuzes maken. In de ideale wereld is er een stad met wellicht meer sociale huur omdat betaalbaar wonen een recht is, maar in het hier en nu is dit niet altijd haalbaar. Dit zijn keuzes en betekent dat het college hier soms andere prioriteiten op stelt.
- De ChristenUnie had een vraag over het stadskantoor en het aanbieden van werkplekken. Dit is eerder in de raad besproken. In het stadskantoor kan al gewerkt worden. In de stad zijn tevens buurthuizen en bibliotheken waar men gebruik van kan maken.
- EénUtrecht vroeg of het Fonds Betaalbare Koop opengesteld kan worden zodat mensen met een lager inkomen hierop een beroep kunnen doen. In principe heeft het fonds geen ondergrens en alleen een bovengrens.
- Op de vraag over de leefbaarheidsinvestering en het afschaffen van de verhuurdersheffing antwoordt hij dat dit soort afspraken terugkomen in de prestatieafspraken. Hij zegt toe dat er een apart hoofdstuk over leefbaarheid aan de prestatieafspraken zal worden toegevoegd.
- Op de vraag of de cijfers van de huurdersparticipatie kunnen worden meegenomen in de prestatieafspraken antwoordt hij dat hij gaat onderzoeken hoe de rol van huurders meegenomen kan worden in een monitoring; zoals het monitoren van een huurderstevredenheidsonderzoek.
- Op de vraag of de SAF-regeling kan worden afgeschaft zegt hij toe dat dit wordt meegenomen in de prestatieafspraken.
- Op de vraag of het actieplan betaalbare koop al van toepassing is op een aantal projecten antwoordt hij dat het actieplan sinds 2021 beleid is en van toepassing bij nieuwe projecten. Een aantal acties uit het actieplan, waaronder het Fonds Betaalbare Koop, dient nog nader uitgewerkt te worden en is daarom op dit moment nog niet toegepast.

De **voorzitter** informeert of er nog vragen zijn.

De heer **Bakker** (D66) had gevraagd welke kansen er voor woningcorporaties zijn om hun middensegment uit te breiden nu private partijen hun vastgoed meer in de verkoop doen.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat dit zeker zal worden besproken met de woningcorporaties, met name omdat hij een kans ziet in het middensegment en de rol van de woningcorporaties. Dit is de afgelopen jaren opgebouwd en op dit moment werkt de gemeente samen met verschillende organisaties in het middensegment. Hij wil de corporaties hier zeker een rol in geven. Hij zegt toe dit mee te nemen in de prestatieafspraken maar benadrukt dat de woningcorporaties hierin hun eigen keuzes maken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt wanneer de uitbreiding van de opkoopbescherming komt.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat Utrecht dit samen doet met Amsterdam. Voortaan is het aan de gemeenten om op basis van de lokale situatie te onderbouwen tot

welke WOZ-waarde koopwoningen in het goedkope- en middensegment vallen. In Utrecht en Amsterdam is gekozen voor het beschermen van 60% van alle woonruimte. Per 1 juli 2022 is de grens vastgesteld op € 487.000. Bij het vaststellen van de Regeling Opkoopbescherming hebben de gemeenteraden van Utrecht en Amsterdam een motie aangenomen om te laten onderzoeken of die grens hoger kan worden, namelijk naar 80%. Een verhoging van 60% naar 80% zou op dit moment in Utrecht een WOZ-waardegrens van € 606.000 zijn. De gemeenten Amsterdam en Utrecht zijn bezig om dit onderzoek gezamenlijk uit te voeren. De verwachting is dat in de eerste helft van 2023 de resultaten aan de raad gepresenteerd kunnen worden.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) geeft aan dat het onderzoek zich richt op wat kan en mag. Het Rijk laat in het midden wat kan en mag, en dit is het arbitraire van de 60%. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat Utrecht gaat proberen de randen op te zoeken en de grens probeert op te rekken, aangezien het Rijk hier niet duidelijk over is.

Wethouder **De Vries** zegt toe dat onderzoek wordt gedaan naar de randen. In Q2 2023 komt hij hierop bij de raad terug.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is benieuwd of in het onderzoek een differentiatie naar wijk kan worden meegenomen.

Wethouder **De Vries** zegt dit toe en zal hier bij de raad op terugkomen.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat de wethouder nog op het gesprek met de ontwikkelaars zou terugkomen.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat zijn collega, de heer Eerenberg, hiermee bezig is. Op dit moment wordt onderzocht of iemand aangesteld kan worden die veel contact heeft met de markt en tegelijkertijd de wereld van de politiek kent, om te kijken of deze persoon kan sturen bij het verbeteren van de samenwerking met de marktpartijen. Dit is in onderzoek en hij komt hier binnenkort in de raad op terug.

De **voorzitter** wil naar de tweede termijn en informeert of partijen aanvullende vragen hebben.

Mevrouw **Meerding** (VVD) meldt dat bij haar inbreng een debat ontstond over de cijfers. Er komt nog een onderzoek en zij kijkt hiernaar uit.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) was vergeten te zeggen dat hij zijn inbreng namens zijn collega's voor wijkaanpak (de heer ....) en energie en duurzaamheid (de heer Biemans) heeft gedaan. Hij vraagt wanneer de wethouder zou terugkomen op de leegstandsverordening op kantoren. De wethouder gaf aan dat kantoren in de Begroting en Financiën zit, maar volgens hem zitten kantoren eigenlijk in Economie en zijn hier budgetten voor.

De heer **Bakker** (D66) vraagt wanneer men de evaluatie van de instrumenten gaat terugzien. Het Algemeen Sociaal Plan klinkt goed maar hij hoopt niet dat dit gaat verzanden in de informatie over prestatieafspraken. Kan de wethouder toezeggen dat de raad hier duidelijk over geïnformeerd wordt? Tot slot benadrukt hij dat de inzet op gedeelde studentenwoningen belangrijk is.

Wethouder **De Vries** beantwoordt de vragen:

- Van de Huisvestingsverordening is een jaarlijkse evaluatie.

- Hij zegt toe in een brief op het Algemeen Sociaal Plan op terug te komen in Q1 2023. Het is een spanningsveld dat woningcorporaties hun eigen beleid maken en dat hij als wethouder hier iets van mag vinden.
- Onzelfstandige studentenhuisvesting is onderdeel van het Coalitieakkoord. In Q1 komt er een actieplan en volgende week volgt een raadsbrief waarin dit wordt benoemd. In het actieplan staan een aantal stimulerende maatregelen.
- De beantwoording van de vraag van de heer Van der Zweth laat hij over aan zijn collega van Economische Zaken.

De **voorzitter** geeft het woord aan wethouder Scheulderman.

Wethouder **Scheulderman** beantwoordt de vragen:
- GroenLinks adviseerde om te kijken naar 2030 als tussenstap op het gebied van circulair. In Q4 2023 komt zij met de visie voor Utrecht circulair en de plannen op het gebied van d uitvoering. 2030 zal een belangrijk jaar worden met een tussendoel dat expliciet zal worden benoemd.
- GroenLinks vroeg naar het gemiddelde van 6,5 in de waardering en of men kijkt naar de uitschieters per wijk. De cijfers per wijk zijn terug te lezen op de Utrechtmonitor fysieke leefomgeving, milieu, duurzaamheid en afval.
- Met de aanpak hotspot wordt ingezet op de plekken waar het meeste afval voorkomt. Dit komt overeen met de plekken waar de cijfers lager zijn en dit wordt meegenomen met de inzet op straat.
- GroenLinks stelde vragen over de afvalscheidingsdoelstelling naar aanleiding van het slechte nieuws rondom Netvang. De wethouder zegt toe om in Q1 2023 met een raadsbrief te komen over nascheiding van drankkartons en is bereid om de informatie over plastic hierin mee te nemen.
- Op de vraag van D66 hoeveel gft gescheiden wordt ingezameld en wat dit percentage betekent voor het restafval antwoordt zij dat in 2021 36 kilogram gft per inwoner werd verzameld. In totaal was er vorig jaar 220 kilogram restafval. Hierin zit 63 kilogram gft wat nog beter gescheiden zou kunnen worden. Dat is veel, maar gft is relatief zwaar. Bij laagbouw wordt gft ingezameld met kliko's. Bij hoogbouw kunnen inwoners een citybin aanvragen. De routes moeten gemaakt worden op plaatsen waar meerdere bins opgehaald kunnen worden.
- Op de vraag of gekeken kan worden naar een inzamelsysteem zoals in Rotterdam antwoordt zij dat de markt op dit moment nog niet goed voorziet in zo'n inzamelmiddel. De gemeente probeert steeds naar nieuwe ontwikkelingen te kijken hoe hij dit innovatief kan doen. In nieuw te ontwikkelen wijken wordt bestudeerd hoe dit efficiënter kan.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) stelt voor om hier met de G4 versterkt aandacht aan te schenken.

Wethouder **Scheulderman** vindt dit een goed idee.

De heer **Van Heuven** (PvdD) is benieuwd naar de vraag vanuit de stad. Vanuit de binnenstad is behoefte aan het inzamelen van gft maar dit wordt niet aangeboden.

Wethouder **Scheulderman** vermoedt dat het een zoektocht is hoe gft ingezameld kan worden op een wijze die aansluit bij wat haalbaar is op het gebied van ophalen. Zij deelt de wens om te kijken hoe de gemeente hier beter in kan faciliteren. Daarom wordt er met Rotterdam gewerkt aan een nieuw inzamelmiddel. Hierbij kijkt men naar wat zou passen, en niet naar wat aanwezig is in de markt.

Wethouder **Scheulderman** vervolgt de beantwoording:
- De PvdD stelde een zwerfvuil-award voor. Dit idee is begin 2022 besproken met de klankbordgroep Utrecht Schone Stad. Zij hebben het idee dat dit niet helemaal een passende oplossing is en het college deelt deze mening. Zij

vinden het beter om te kijken naar een positieve aanpak. Daarnaast betwijfelen zij of de award bij de grootste vervuiler komt omdat niet iedere vervuiler herkenbaar is in het zwerfafval.
- Student & Starter vroeg of de gemeente bereid is om met SSH en de universiteit in gesprek te gaan omdat bij verhuizingen van studenten spullen vaak bij de container liggen. Aan de ene kant sluit het aan bij de wens om meer te gaan upcyclen, maar aan de andere kant vraagt de gedeputeerde zich af hoe studenten het beste bereikt worden als de gemeente via de onderwijsinstellingen komt met iets dat individueel gedrag is. De gemeente is bezig met projecten rondom upcyclen om te kijken of er meer grof afval kan worden gebruikt. Dit wordt opgepakt met betrokken partijen, zoals kringlopen, sociale werkplaatsen, tweedehandsbouwmarkten et cetera. Onderwijsinstellingen kunnen hierbij worden betrokken. Het gesprek met studentenhuisvesting kan worden aangegaan of zij mogelijkheden hebben om dit onder de aandacht te brengen bij hun bewoners.
- De ChristenUnie vroeg naar doneringen bij prullenbakken. De Utrechtse afvalbakken hebben een deurtje en zijn minder geschikt voor een donering, en het gebruik brengt kosten met zich mee. De verwachting is dat dit ook extra vuil kan aantrekken. Gezien de reacties hierop denkt het college niet dat dit de oplossing is voor het meer recyclen. Het lijkt te werken dat er staatsiegeld zit op de flesjes, maar de gemeente moet dit nog staven.
- De ChristenUnie vroeg naar de mogelijkheden van doneerkastjes. Zij vindt dit een sympathiek idee. Het is belangrijk om te kijken wat de impact is en wat dit toevoegt ten opzichte van Marktplaats en de kringloop. Als er initiatieven zijn zal de gemeente hier voortvarend en welwillend mee omgaan, maar het is belangrijk dat de gemeente blijft focussen op het grote upcyclen en daar de meeste capaciteit in steekt.
- Op de vraag rondom leegstand meldt zij dat de leegstand in de stad laag is. In de binnenstad is wel enige leegstand en hier is het Programma Rondom Mooier voor gemaakt. Het programma heeft geen eindeloze duur qua financiële middelen en als de raad bereid is hier extra middelen voor vrij te maken kijkt zij hier enthousiast naar uit. Zij ziet momenteel niet veel extra ruimte om aanvullende middelen binnen EZ hiervoor vrij te maken. EZ heeft relatief weinig capaciteit in Utrecht.

De **voorzitter** informeert of er nog vragen zijn.

De heer **Van Heuven** (PvdD) heeft een vraag gemist over het laten opruimen van zwerfafval door bedrijven in een straal van 150 meter in plaats van de huidige 25 meter.

Wethouder **Scheulderman** heeft hier nog niet over nagedacht. Zij zal hier vanavond op terugkomen.

De **voorzitter** gaat naar de tweede termijn en informeert of partijen nog iets willen inbrengen of aanvullende vragen hebben. Er zijn geen opmerkingen of aanvullende vragen.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 19.00 uur.

Voorzitter **Bos** heropent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom. Hij meldt dat dit het vervolg is van de vergadering van de Begrotingscommissie waarbij het onderdeel energie en klimaat wordt besproken. Het college heeft 34 vragen ontvangen en hoopt deze op korte termijn zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden. Hij geeft het woord aan wethouder Van Hooijdonk.

Wethouder **Van Hooijdonk** bedankt de raad voor alle vragen. Zij wil zaken bespreken over besparing, warmte, elektrische nieuwe bronnen, indicatoren in de

Klimaatvisie en tot slot proces en participatie. Zij zal tussendoor nog een vraag over geld beantwoorden.

Wethouder **Van Hooijdonk** beantwoordt de vragen:
Besparing:
- Mevrouw Zwinkels (CDA) vroeg of iets gedaan kan worden met de warmtefoto's. Het college vindt dit een goed idee en gaat dit doen.
- Mevrouw Zwinkels (CDA) adviseerde om een zetje te geven aan alle mensen die zelf de handen uit de mouwen willen steken. Het college vindt dit een goed idee en zoekt contact en samenwerking met allerlei partijen die kunnen helpen aan vrijwilligers en extra handen. In dit kwartaal komt er een brief met de stand van zaken.
- De heer Peters D66) vroeg of de inkoopactie verlengd of vernieuwd kan worden. De actie zal periodiek worden herhaald waarbij elke keer de geleerde lessen worden geïmplementeerd. De acties lopen goed. De nieuwe acties genereren meer belangstelling vanwege de huidige tijd.

De heer **Peters** (D66) merkt op dat op de website www.jouwhuisslimmer.nl niet opvalt dat er een nieuwe tranche is geopend. Hij adviseert om in de communicatie bij een deadline aan te geven wanneer een nieuwe inkoopactie start zodat mensen weten waar zij aan toe zijn.

Wethouder **Van Hooijdonk** vindt dit een goede suggestie en gaat dit doen.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
- De heer Van der Zweth (PvdA) vroeg of de regelingen beter bekend gemaakt kunnen worden en of men meer huis aan huis kon gaan. Dit gesprek is al vaker gevoerd. De wethouder herkent dit en heeft eerder een aantal toezeggingen gedaan over het bewandelen van andere wegen om op andere plekken vindbaar te zijn. Het college gaat hiermee aan de slag. In de vierde kwartaalbrief zal de stand van zaken gedeeld worden.

De heer **Peters** (D66) vraagt of er aandacht besteed kan worden aan de verschillende talen.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat dit hierbij hoort en onderdeel is van de communicatiemix.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat het langs de deuren gaan gericht kan plaatsvinden, bijvoorbeeld bij slecht geïsoleerde corporatiewoningen.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat dit besproken is in het energiecrisisdebat. Dit wordt gedaan. Er zijn 500 huizen bezocht en de gemeente is met de corporaties bezig met de volgende tranche. Er zijn 800 huizen in beeld in Lunetten dus er ontstaat een pijplijn. Het gaat hierbij over snelle maatregelen bij mensen in huis. Dit is een ander verhaal dan investeren en het nemen van isolatiemaatregelen omdat hierover gesprekken worden gevoerd met de corporaties zelf. Hiermee probeert de gemeente uiteindelijk de particuliere verhuur en de koopeigenaren te bereiken.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
- De heer Van der Zweth (PvdA) vroeg om duidelijkheid omtrent de middelen en inzet op het gebeid van energie besparen. In het voorjaar is een debat geweest over Programmabesparing en de strategie is hierbij uitgezet. Het college heeft een eerste inzicht gegeven in wat hij gaat doen en aangekondigd jaarlijks te melden hoe het college de uitvoering voor zich ziet. De eerste uitvoeringsbrief is in Q2 2023 gepland. In de energieportefeuille zit altijd rond de jaarwisseling een jaarplanbrief. In de voortgangsrapportage wordt hier altijd op teruggekomen en rapporteert het college wat er gedaan is. Dit is ook de

cyclus van deze portefeuille. De portefeuille is extra dynamisch omdat er vanwege de energiecrisis extra gelden beschikbaar komen vanuit het Rijk. De afspraken die gemaakt zijn tussen de gemeente en het Rijk worden geëffectueerd. Er komen de komende tijd veel middelen bij en het college moet goed met de raad communiceren en rapporteren wat de gemeente hiermee gaat doen.
- Op de vraag van de ChristenUnie over de zonneschermen meldt zij dat dit al in alle adviezen zit en op www.jouwhuisslimmer.nl gemeld wordt. Er zijn geen regelingen voor de aanschaf van spullen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat het de PvdA nadrukkelijk gaat om de sociale component (mensen hierin meenemen). Hij vraagt wat de gemeente doet voor mensen met lage inkomens, of hier budgetten voor zijn, en of de gemeente hier in de indicatoren naar toe kan werken, zodat men duidelijker zichtbaar is of dit deel goed gedaan wordt.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat de indicator in een ander kopje zit. Zij komt hier nog op terug. In de laatste brief heeft het college verteld wat er wordt gedaan. Hierin viel te lezen dat er een regeling is voor mensen met een laag inkomen die een koopwoning hebben. De energiearmoedegelden gaan naar mensen met een laag inkomen. De rapportage hierover gebeurt niet apart maar zit in het grotere geheel.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
- Op de vraag van de heer Peters (D66) over de zakelijke kant en het meer handhaven van de energielabel C-verplichting antwoordt zij er niet meer capaciteit nodig is aangezien het college hier al een tijd mee bezig is. In december 2021 is een raadsbrief gestuurd over de aanpak. Het college streeft ernaar om de vragen hierover in november te beantwoorden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat zonneschermen in sommige bestemmingsplannen verboden worden. Hij vraagt of de wethouder bereid is dit te checken.

Wethouder **Van Hooijdonk** heeft de beantwoording hiervan niet paraat en zal nagaan of dit speelt.

De heer **Peters** (D66) vindt het goed te horen dat er voldoende capaciteit zit op de energielabel C-verplichting. Hij vraagt of komend jaar een ambitieus doel op de handhaving gesteld kan worden.

Wethouder **Van Hooijdonk** adviseert om naar de aanpak te kijken die vermeld staat in de raadsbrief van december 2021. Naar aanleiding van de schriftelijke vragen zal zij hier nog op terugkomen. Een maand voor de deadline zal nog een goede update worden gegeven.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
- De heer Van Heuven (PvdD) vroeg of het college bereid is een juridisch onderzoek te doen en maatregelen af te dwingen bij winkels en horeca. Haar antwoord hierop is nee. De gemeente gaat beginnen met het aanspreken van ondernemers. Ook bij regels waar de gemeente wel op kan handhaven wordt altijd begonnen met een goed gesprek. Dat kan in dit geval ook. Als Amsterdam de mogelijkheid tot handhaving uit wil zoeken kijkt Utrecht met interesse mee.
-

Warmte:
- De heer Te Hoonte VVD vroeg hoe het zit met de percentages duurzaam opgewekt warmte want hij had het idee dat dit te weinig steeg. Het college denkt dat de RWZI en de eerste buffer in de getallen zit en verwacht dat hier

aan het einde van de begroting waarschijnlijk elektraboilers bij gaan komen. Dit soort investeringsbeslissingen moeten nog definitief worden. De verduurzaming van een warmtenet versnelt niet met een druk op de knop. Het is een investering die men pas na één- of twee jaar terugziet in de cijfers.
- Mevrouw Heijne (GroenLinks) vroeg hoe het zit met aquathermie en geothermie. In het warmteplan zijn deze bronnen ook van belang maar het warmteplan gaat meer over de wijkgerichte aanpak en de planning van de infrastructuur. Aquathermie en geothermie gaan over de bronnenkant. Daar is eerder onderzoek naar gedaan. Over de potentie van aquathermie is in december een brief gestuurd. Dit gaat de gemeente toepassen wanneer hij in de gebiedsgerichte aanpak aan de slag gaat. Het komt sowieso op tafel in allerlei nieuwbouwprojecten, en het wordt beleidsmatig verwerkt in de Klimaatvisie. Geothermie gaat om grote projecten waarbij men afhankelijk is van de potentie onder de grond. Om dit te weten is men afhankelijk van proefboringen. De gemeente is hierover in gesprek met EBN die dit landelijk coördineert. Zij hoopt dat een geschikte locatie nabij Utrecht wordt gevonden zodat er kennis komt van de ondergrond. Met de provincie wordt gekeken hoe de overheid hier meer regie op kan voeren. De raad wordt hierover dit kwartaal geïnformeerd.
- Mevrouw Zwinkels (CDA) vroeg of iets gedaan kan worden met een Taskforce om grip te houden op de tarieven van de warmte. De wethouder weet niet of dit de juiste weg is. Het komende jaar heeft het Rijk een prijsplafond aangekondigd. Er is in de media veel gaande over de Warmtewet die het kabinet morgen waarschijnlijk gaat aankondigen. Hierin zit ook de prijsregulering die vanaf 2025 ingaat. Met de verzamelde gemeenten heeft Utrecht erop aangedrongen dat de tarieven zo snel mogelijk ingaan en dat men zo snel mogelijk niet meer afhankelijk is van gas.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) geeft aan dat haar vraag vooral was gericht op de stadsverwarming.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat haar antwoord dit eveneens is.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
- De heer Te Hoonte (VVD) vroeg of sneller kon worden gegaan in Overvecht-Noord. Daar is nog één ontbrekende schakel: De regeling die het ministerie van Economische Zaken gaat maken voor de onrendabele top van warmtenetten. Dit zou volgend jaar komen en hiervoor is € 2 miljoen in de Rijksbegroting gereserveerd. Tot op de dag van vandaag weet de gemeente niet wat in deze spelregels staat. Deze informatie heeft het college nodig wil hij een propositie kunnen doen en afspraken kunnen maken de aanbieder. Het college komt hierop terug. Wanneer condities op orde zijn kunnen meters worden gemaakt en zullen de getallen sneller oplopen. De raad heeft de voortgangsrapportage geagendeerd en het college zal, voorafgaand aan het commissiedebat, een raadsbrief te sturen met de actuele stand van zaken.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat hij vroeg of de andere ontwikkelingen buiten Overvecht-Noord voldoende in de lijn zit, en of men wellicht meer doelstellingen moet toevoegen omdat op andere plekken mensen zelf initiatief nemen.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat zij dit niet durft te improviseren. Zij snapt wat de heer Te Hoonte bedoelt maar durft niet te zeggen of de lijn reëel of pessimistisch is. De gemeente zal niet nalaten om dit soort zaken te stimuleren.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
Opwekking van electriciteit:
- Mevrouw Heijne (GroenLinks) vroeg om een doelstelling voor windenergie á la zon. Hierover zal iets gezegd worden in de Klimaatvisie, omdat dan alle

locaties die in de RSU staan zijn voorzien van een m.e.r. Dit is niet helemaal vergelijkbaar want bij zon op het dak heeft men veel daken en kan worden ingeschat dat op 80% van de daken iets gaat gebeuren. Als een dak niet mee wil doen gebeurt dit wel op het andere dak. Bij windenergie is dit niet zo. Als er een streep zou worden gezet door Rijnenburg lost de stad dit niet op, omdat het maar om een paar locaties gaat die niet gecompenseerd kunnen worden wanneer het niet door zou gaan. De doelstellingen rondom wind zijn veel meer op basis van wat men denkt dat kan in de m.e.r., en meer op het proces gericht.

- Op de vraag van EénUtrecht om een alternatief plan voor windmolens antwoordt zij dat dit er niet is. Er is niet genoeg ruimte. De gemeente kan niet naar hartenlust locaties schrappen en hoge ambities hebben.
- Op de vraag van Volt hoe het benutten van alle energieopwekking werkt antwoordt zij dat, op basis van wat kan volgens de wettelijke regels, locaties zijn aangewezen. De gemeente gaat deze locaties voorzien van een m.e.r. Met de locaties die goed worden bevonden gaat de gemeente aan de slag. In het coalitieakkoord wordt gezegd dat de gemeente zich beraadt of een ontwikkelbedrijf hiervoor nuttig kan zijn omdat de gemeente dan zelf meer aan het stuur gaat zitten dan voorheen. Voorheen werd dit aan de samenleving overgelaten. Hetzelfde geldt voor de warmtebronnen. Voor zonnepanelen op het dak zijn allerlei stimuleringsprogramma's. Hiervoor geldt dat de daken niet van de gemeente zijn en dat de eigenaren hierin zelf beslissingen moeten nemen, tenzij de gemeente dit op een gegeven moment kan afdwingen. Dit zit waarschijnlijk in de pijplijn van de wetgever en biedt nieuwe mogelijkheden.
- De heer Peters (D66) vroeg naar een aantal projecten. In Ockhuizen wordt verwacht in Q1 2023 een voorstel te kunnen doen aan de raad. De wethouder zegt dit met een slag om de arm omdat de precaire balans tussen allerlei belangen bewaard moet worden. Het moet een voorstel zijn dat goed is en economisch haalbaar. Bij de Haarrijnse Plas is de tender geweest en gaat de winnaar het coöperatieve deel organiseren samen met bewoners. Het college verwacht dit in 2023 te vergunnen en dat daarna de realisatie gaat plaatsvinden. Bij de zonnepanelen op Rijnenburg hebben raad en college het werk gedaan en het is nu aan het consortium en grondeigenaren om te kijken of hier muziek in zit. Dit is tot op heden niet zo geweest. Zij kan hier geen timeline bij geven.

De heer **Peters** (D66) kan zich voorstellen dat op sommige projecten politieke druk kan helpen. Hij vraagt of er geen enkel instrument is om druk te zetten op de zonnepanelen bij Rijnenburg.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat er twee belangrijk dingen zijn gebeurd. Het eerste is dat er een coalitieakkoord ligt met uitspraken over wat men in Rijnenburg gaat doen. Een deel van Rijnenburg blijft groen met allerlei functies, waaronder energie, en een deel wordt ontwikkeld. Dit is duidelijk en kan marktpartijen helpen. Ten tweede is gezegd dat de gemeente met de eerste composities en windmolens aan de slag gaat. Dit betekent dat de gemeente hiermee een onvermijdelijkheid gaat creëren. De komende tijd gaat het college bekijken of dit helpt om hier beweging in te krijgen.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
Klimaatvisie indicatoren:

- De wethouder proeft veel ongeduld en snapt dit goed want dit heeft zij zelf ook. Tegelijkertijd is het een ingewikkelde en samenhangende transitie.
- De PvdD vroeg of er ook dingen gezien worden die minder goed gaan. Het college ziet dit uiteraard en zou willen dat alles sneller ging. Het is een puzzel die men gezamenlijk moet leggen en soms heeft dit tijd nodig.
- Volt vroeg hoe ver men is en wat er nog moet gebeuren. De wethouder antwoordt dat de Klimaatvisie een mooi moment is om het geheel te gaan

schetsen. Er is al heel veel. In het voorjaar heeft de raad het Programma Besparen vastgesteld en een debat gevoerd over de doelstelling en wat haalbaar is. Hetzelfde geldt voor de locaties in de RSU. Er zijn doelstellingen en locaties maar het is lastig om het geheel te overzien. De Klimaatvisie gaat hierbij helpen. De wethouder beveelt de jaarlijkse voortgangsrapportage aan omdat hierin alles voorbijkomt. Zij denkt nog na over een wijze om in de voortgangsrapportage zoveel mogelijk inzicht te geven.
- Volt vroeg hoe men integraal kan werken aan het klimaat. De wethouder antwoordt dat de scope een van de dingen is die men in de Klimaatvisie moet beoordelen.

De heer **Peters** (D66) vraagt waar de winstpunten liggen om meer integraal aan het werk te gaan.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het college heeft geconstateerd dat het klimaatbeleid de vorige periode vooral bestond uit de energietransitie. Dat is niet het volledige verhaal en wellicht werd mobiliteit te weinig meegenomen. Er worden al dingen gedaan aan circulaire economie maar hier zit ook een klimaataspect aan. Dit geldt ook voor voedsel. Er moet bekeken worden hoe breed of smal men dit wil maken. De wethouder is huiverig om het hele consumptievraagstuk van de hele stad als gemeente op de schouders te nemen.

De heer **Peters** (D66) is het hiermee eens maar hoort vooral een beschrijving waarvan men al geleerd heeft. Hij vraagt waar, vooruitkijkend, volgens de wethouder nog iets te halen valt.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat nog veel moet landen. Er is momenteel nog weinig klimaatverhaal op bijvoorbeeld mobiliteit. De mobiliteitsvisie heeft bijvoorbeeld nog geen rekensom hoeveel de emissies zijn en wat men moet doen om dit naar beneden te krijgen. Dit huiswerk moet nog gedaan worden.

Mevrouw **Passier** (Volt) geeft aan dat zij vroeg naar integraal werken aangezien men dit wellicht niet alleen in EDW moet bespreken maar ook in andere commissies. Zij weet niet of dit iets is voor het college of voor het presidium.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat raad en college proberen om hierin een ordening aan te brengen aangezien een aantal zaken overal dwars doorheen gaan.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is verbaasd dat de wethouder naar mobiliteit verwijst terwijl momenteel 30% van de auto’s momenteel een plug-in hybride of elektrische auto is. In de verkoop worden enorme stappen gezet en hij vraagt of de wethouder dit onderkent.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat dit naast elkaar kan bestaan. Zij zei tegen de heer Peters dat er een transitieverhaal in het mobiliteitsplan zit maar er is nog nooit door de klimaatbril gekeken hoeveel emissie dit scheelt en hoe men hier puur op klimaat een extra zwengel aan kan geven. Tegelijkertijd heeft de heer Te Hoonte gelijk. Klimaatbeleid is voor EDW echter meer dan de elektrificering van auto’s.

Wethouder **Van Hooijdonk** vervolgt de beantwoording van de vragen:
- De Klimaatvisie gaat aan nieuwe indicatoren helpen omdat alles op een rijtje wordt gezet en verwerkt in de indicatoren.
- De heer Van der Zweth (PvdA) vroeg of de sociale kant in beeld kan worden gebracht. De gedeputeerde gaat deze uitdaging aan en neemt dit mee als het college zich gaat beraden op de nieuwe indicatoren. Dit gaat heel ingewikkeld worden omdat er een definitieprobleem is**.** Men heeft bijvoorbeeld wel aantallen maar weet niet welke mensen het betreft. Inmiddels wordt alweer

met andere inkomensgrenzen gerekend omdat de prijzen gestegen zijn waardoor de aantallen oplopen.
- Mevrouw Alblas (ChristenUnie) vroeg om het maken van minder plannen en meer uitvoering. De wethouder herkent het ongeduld. Tegelijkertijd kwam er een Rekenkamerrapport waarin stond dat de gemeente betere projectplannen moest maken. In de energiecrisis worden veel korte termijn zaken gedaan. Bij de lange termijn zaken moet niet onderschat worden hoe complex alles is.
- De VVD en GroenLinks hadden een vraag over dekking. Het college stuurt rond december de jaarplanbrief waarin de laatste stand staat en hoe 2023 wordt gezien.

Proceszaken:
- Er is veel interesse voor het klimaatpanel/klimaatberaad. Er zal gewerkt worden met een loting en een vergoeding. Er zijn al twee klimaatberaden georganiseerd voor energie (2015 en 2020/2021) met loting. In 2021 heeft het klimaatberaad de lijn uitgezet voor de Klimaatvisie. Hierover heeft het college in mei 2021 gerapporteerd. Het nieuwe klimaatberaad vindt plaats naar aanleiding van een motie van de heer Schreuder (D66). Hopelijk kan dit voor € 50.000 maar als dit te weinig is komt de wethouder hierop terug met een voorstel voor de dekking. Dit zal een klimaatpanel worden met als doel een brug te slaan tussen de systeemwereld van ambtenaren en gemeente, en de belevingswereld van bewoners. Tevens zal worden gekeken wat er voor bewoners nodig is om hanteerbare matregelen te treffen.
- De heer Dijkstra (EénUtrecht) vroeg of er wat valt te kiezen. De wethouder antwoordt dat het klimaatberaad van 2021 is overgenomen en de spelregels worden opgenomen. Het panel zal meer gaan over de vertaalslag van de spelregels naar de praktijk.
- Mevrouw Alblas (ChristenUnie) riep op om het verhaal over energie en klimaat meer te vertellen. De gemeente probeert communicatief meer aanwezig te zijn, maar tegelijkertijd wil zij waarschuwen dat niet alle mensen dezelfde motivatie hebben.

De **voorzitter** informeert of er nog gemiste vragen zijn.

De heer **Peters** (D66) vroeg specifiek of de wethouder de meerwaarde ziet van en klimaatberaad naast het doorlopende klimaatpanel, en of zij bereid is onderwerpen te onderzoeken die zich goed lenen voor een klimaatberaad en of dit een rol kan spelen bij de RES 2.0.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat zij deze vraag impliciet al beantwoord heeft aangezien er net met loting een klimaatberaad is geweest over het nieuwe klimaatbeleid. Zij merkt dat dit heel weinig is opgemerkt en zij denkt dat dit komt omdat dit in coronatijd viel en digitaal was. De input was waardevol en een goede thermometer van de acceptatie en wat belangrijk is. Het college heeft dit ter harte genomen en gaat dit verwerken in beleid (Klimaatvisie) dat de basis is voor de rest. Zij ziet geen meerwaarde voor een extra klimaatberaad.

De heer **Peters** (D66) kan zich voorstellen dat een digitaal klimaatberaad anders is dan een fysiek klimaatberaad zoals het bedoeld is. Hij kan zich voorstellen dat er veel lessen zijn geleerd uit het vorige beraad waardoor men het nu nog beter zou kunnen doen. Hij vraagt hoe de wethouder dit ziet.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat dit niet fair zou zijn ten opzichte van de mensen die eerder mee hebben gedaan om twee klimaatberaden over hetzelfde beleidsstuk te doen. Zij snapt de behoefte aan een klimaatberaad maar dit is al tweemaal gedaan. Dit heeft niet het PR-succes gehad om het alsnog te doen.

De heer **Peters** (D66) geeft aan dat het niet over hetzelfde beleidsstuk hoeft te gaan. Wellicht kan het over andere beleidsstukken gaan.

Wethouder **Van Hooijdonk** ziet hier niet de meerwaarde van en adviseert om te concentreren op het klimaatpanel. Het klimaatpanel is heel nuttig en sluit aan op het net gevoerde debat over de vertaalslag tussen de wereld van de ambtenaren en de mensen in de stad.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) had gevraagd om een fysiek loket waar mensen informatie kunnen inwinnen op laagdrempelige locaties.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat de gemeente probeert op veel plekken zichtbaar aanwezig te zijn.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de vraag over bestemmingsplannen omtrent buitenzonwering al beantwoord kan worden.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat buitenzonwering volgens de berichten van haar ambtenaren vergunningsvrij is. Het is echter nog een soort ambtelijk debat. Er zal een verzamelbrief komen richting de plenaire raad om het verlossende woord hierover te spreken.

De heer **te Hoonte** (VVD) wil meegeven dat dit bij Leidserijn-Centrum een acuut issue is. De winkels aan de Houwaardsingel mogen geen screens aanbrengen aan de buitenzijde en het aanbrengen aan de binnenzijde leidt tot een hoop gedoe.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) had gevraagd of er aandacht was voor de rol van bewonersorganisaties bij warmtenetten.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat GroenLinks) hierover een motie heeft ingediend. Zij verwacht Q2 2023 van volgend jaar meer informatie te kunnen geven. Het gaat over de rol van de markt, overheid en bewoners.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) meldt dat haar collega vroeg of de indicatoren van de Klimaatvisie in de volgende Voorjaarsnota kunnen komen. Het liefst zou de PvdD de bestaande visie van klimaatneutraal weer willen terugbrengen.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat de Klimaatvisie nog niet klaar is voor de Voorjaarsnota. De nieuwe indicatoren kunnen dus pas later worden doorgevoerd. Met het terugbrengen van de indicator, of tool, wordt klimaatneutraal niet haalbaarder. Klimaatneutraal kan niet omdat stad niet voldoende elektriciteit op kan wekken op het eigen grondgebied. Zij heeft een open oor wanneer de PvdD kan vertellen hoe dit wel kan.

De **voorzitter** gaat naar de tweede termijn en informeert of er nieuwe vragen zijn.

Er zijn geen nieuwe vragen en de voorzitter sluit de vergadering om 20.50 uur.

Lijst met toezeggingen:

Wethouder Oosters zegt toe:

- dat de raad in Q1 2023 de Nota Externe veiligheid en het raadsvoorstel Nota Geluid en Trillingen zal ontvangen.
- dat het college in de jaarstukken zal ingaan waar de gemeente staat ten opzichte van de nieuwe WHO-advieswaarde van 2021.
- dat het college in Q1 2023 meer inzichtelijkheid en sturingsmogelijkheden zal bieden bij de wijkaanpak.

Wethouder Streefland zegt toe**:**

- - In Q1 2023 volgt een raadsbrief inzake overzichtsrapportage (incl. wijkaanpak) Samen voor Overvecht.

Wethouder De Vries zegt toe:

- In Q1 2023 volgt een raadsbrief inzake cijfers WoONonderzoek.
- In Q1 2023 volgt een startnotitie voor nieuw beleid dakopbouw (via WH Eerenberg).
- In Q1 2023 worden de resultaten buurtbinding ouderen gedeeld met de raad.
- In Q2 of Q3 volgt een raadsbrief uitgangspunten verhuurdersvergunning (via WH Eerenberg).
- In Q2 volgt een raadsbrief onderzoek uitbreiding opkoopbescherming.
- In Q1 2023 volgt een raadsbrief algemeen sociaal plan.

Wethouder Oosters zegt toe:

- In Q1 2023 volgen de raadsvoorstellen nota externe veiligheid en nota geluid. Dit hangt wel samen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Wethouder Schilderman zegt toe:

- dat in Q1 2023 een raadsbrief volgt inzake afvalscheiding drankkarton en plastic.

Wethouder Van Hooijdonk zegt toe:

- In Q2 2023 volgt een raadsbrief inzake rol markt/overheid/bewoners warmtenetten